

DRAGOMIR
HOROMNEA

Audiența

plesă în două acte

PERSONAJELE

SECRETARUL — 45 de ani
SECRETARA SECRETARULUI — 30 de ani
PRIMARUL — 40 de ani
OMUL DE-ATUNCI — 60 de ani
ACTIVISTUL — 40 de ani
PROFESORUL — 45 de ani
OMUL CU PROBLEME — 35 de ani
PRIMADONA — 22 de ani
ZUGRAVUL — 40 de ani
MAMA FETEI — 40 de ani
PERSONAJUL CU TRECUT — 65 de ani ;
pare însă mai bătrîn

ACTUL I

Scena reprezintă o antecameră spațioasă, de cabinet oficial. Încăperea e prevăzută cu două uși : una dă în coridor, cealaltă, capitolată cu piele, în cabinetul Secretarului. Dușumelele sînt acoperite cu ziare, ici-colo se văd dire de var. Într-un colț, un covor persan a fost făcut sul. Lingă perete, o scară de zugrav, cu crăcane, de care atîrnă într-un cîrlig o găleată murdară de vopsea. Într-un alt colț, un ficus mare, peste care s-au aruncat de asemenea cîteva ziare. Lingă el, un aparat de radio, acoperit și el pe jumătate cu un ziar. Pe pervazul ferestrei se află un reșou pus în priză. Pe el, un ibric afumat. Tot pe pervaz, cîteva ceșcuțe de cafea, goale, îngrămădite pe o tavă, alături de o cană și niște pahare cu resturi de apă. Într-o latură a încăperii se află un mic birou cu o mașină de scris. În imediata vecinătate, o măsuiță cu trei telefoane obișnuite și unul cu claviatură. În

antecameră mai există o canapea, așezată de-a lungul unui perete, precum și trei-patru scaune.

La ridicarea cortinei, în scenă se află Secretara Secretarului, Primarul și Omul de-atunci. Secretara Secretarului vorbește la un telefon, degajată, bătînd cînd și cînd cu un deget pe clapele mașinii de scris, în care sînt introduse hirtii pentru dactilografiat în mai multe exemplare. Cealaltă doi stau pe canapea, urmărind-o în tăcere. Lîngă Primar se află o servietă mare, umflată.

SECRETARA SECRETARULUI Nu, nu pot. Rămîn și după program, n-am ce face... Ei, na, doar ți-am spus că nu se poate! Șeful are zi de audiență, trebuie să stau cu el pe baricadă. (Scurtă pauză.) Dacă ai vedea ce-i la noi, n-ai mai zice! Zugrăvim. Toată clădirea e întoarsă pe dos, miroase doar a var, a vopsele și a humă... (Scurtă pauză.) Se anunță o vizită... (Primarul și Omul de-atunci se privesc cu înțeles.) Sigur, trebuie să ne întîlnim. Dar nu azi, înțelege și tu!

PRIMARUL (respectuos, Secretarei Secretarului): Nu vă supărați, la dumneavoastră se poate fuma?

SECRETARA SECRETARULUI (cu un zîmbet glumeț): La mine, nu, că am o pisică cu alergie la tutun. (În receptor.) Nu cu tine vorbeam, dragă! (Primarul.) Dar aici, da. Uneori mai aprind și eu cîte una. Ce țigări aveți?

PRIMARUL „Carpați”.

SECRETARA SECRETARULUI Mmda... OMUL DE-ATUNCI Poate vă plac „Mărășeștile”. Bun înțeles, ale mele sînt cu opritor... (Scoate pachetul, i-l oferă Secretarei Secretarului.)

SECRETARA SECRETARULUI Mulțumesc, tot nu, chiar dacă sînt cu filtru. (În receptor.) Ce zici? Mai tare. Tu bați așa în receptor? Că păcăne!

PRIMARUL (Secretarei Secretarului): Înseamnă că putem fuma?

(Secretara Secretarului le face un semn afirmativ cu capul. Cei doi își aprind țigările, încep să fumeze.)

SECRETARA SECRETARULUI (în receptor): Cine ți-a spus? (Scurtă pauză.) Da' de unde, doar așa, o muștrului! Zicea tovarășul Costache: „De ce, în loc de «ziarul nostru județean» ai băut «Zairul nostru județean»? Cîcă n-am făcut o simplă și nevinovată inversiune, bineînțeles de literă, ci ditai greșeala cu nuanță politică! Zairul nu poate fi al nostru, și cu atît mai puțin al județului! Țara aia... știi tu... în Africa...”

PRIMARUL (Secretarei Secretarului, arătînd spre telefon): Doriți cumva să așteptăm în hol?

SECRETARA SECRETARULUI (acoperind cu palma receptorul): O, nu... Sînt necazurile mele, de nou-angajată... (În receptor.) În fine, am trecut ra-

zant, vorba lui taică-meu, care a fost aviator, pe lîngă cine mai știe ce... (Sună alt telefon.) Stai puțin, că sună cel scurt! (Ridică receptorul, fără a-l lăsa pe celălalt din mînd.) Da, cabinetul tovarășului Costache. Nu! (Scurtă pauză.) E plecat în județ. (Scurtă pauză.) Din moment în moment, că are zi de audiență... Vă rog. (Așază receptorul în furcă, după care dă să continue discuția cu interlocutorul de la celălalt capăt al firului.) S-a terminat... Dar ia spune... (Sună din nou un telefon.) Sună, aud și eu. Te caut mai tirziu. (Pune în furcă un receptor, îl ridică pe celălalt.) Da, Marcela sînt... Ba chiar aici eram, tovarășu' Costache, numai că mă sunase un... un tovarăș pe firul celălalt... (Scurtă pauză. Îi privește pe Primar și pe Omul de-atunci.) Doi. (Scurtă pauză.) Bine, le spun. (Scurtă pauză, timp în care ascultă în receptor, încuviințînd cu mișcări ale capului.) Înțeleg... Dar e-o harababură... doamne-doamne! (Celor doi, acoperind cu palma receptorul.) Ziceee... știți ce zice? Să ne adaptăm la mediul înconjurător. Adică să ținem audiență aici. N-avem alt loc disponibil. (În receptor.) Da, le duc chiar acum... (Așază receptorul în furcă.)

PRIMARUL (Secretarei Secretarului, arătînd spre telefon): Tovarășul secretar Costache?

SECRETARA SECRETARULUI (ridicîndu-se, făcînd ordine prin hirtii, alegînd cîteva dintre ele): Vă roagă să-l mai așteptați, încă e reținut de probleme...

OMUL DE-ATUNCI Așteptăm, cum nu! Dar vreau să spun că nu noi am cerut audiența...

PRIMARUL (Secretarei Secretarului): Chiar așa. Nu știți de ce ne-o fi chemat?

(Secretara Secretarului ridică din umeri.)

OMUL DE-ATUNCI: Și-n comuna noastră sînt probleme. Am plecat de-acolo, hăt, de dimineață, în plină campanie de însămîntări... (Fălos.) Eu am în grijă ditai echipa! Douăzeci și una de femei!

SECRETARA SECRETARULUI: Ce să vă fac? Doar știți că audiențele încep de

obicei spre sfîrșitul programului... Cu dumneavoastră o fi ceva presant. (*Deschide ușa capitonată, i se adresează Zugarului.*) Alo, domnu'! Tovarășu' secretar Costache iar a-ntrebat cum stăm cu zugrăvitul...

ZUGRAVUL (*din cabinet, fără să fie văzut*): Mai repede n-am cum.

SECRETARA SECRETARULUI Dar mai cu entuziasm! Mai cu entuziasm! (*Către cei doi, mai încet.*) Asta-i vorba tovarășului Radu, de la propagandă.

ZUGRAVUL: Mă străduiesc, cum să nu...

SECRETARA SECRETARULUI (*celor doi din antecameră, după ce închide ușa capitonată*): Tot sediul e împinzit de zugrăvi. Au venit de la gospodărie, de la șantierele de construcții, ba îi mai ajută și cîțiva dintr-ai noștri...

PRIMARUL: Așa desfășurare de forțe, mai zic și eu!

OMUL DE-ATUNCI To'ar'șe primar, noi cît avem de cînd stăm cu casa de nașteri la temelie? Or fi trecut doi ani? (*Secretarei Secretarului.*) Bun înțeles, avem vreo zece meșteri în comună, chiar foarte pricepuți, unul dintre ei mi-i nepot! Dar sînt purtați pe la șantierele din oraș...

PRIMARUL (*îngîndurat*): Chestie de priorități. Nu-i așa, tovarășa?

SECRETARA SECRETARULUI Vă rog, degeaba îmi spuneți mie treburile astea... Ridicați problema într-un cadru organizat.

PRIMARUL Credeți că n-am mai ridicat-o? Dar, dacă nu-i punem și propozițiile...

SECRETARA SECRETARULUI (*îndreptîndu-se cu hîrtiile în mîină spre ușa ce dă în hol*): Mă scuzați că vă las singuri... Lipsesc doar cîteva minute, pînă duc astea sus... Ieșirile în cîmp. (*Citește din mers.*) Două mii de tractoare, din care o sută treizeci stau. Pesemne, tot motorina... Peste zece mii de oameni... Patru sute unsprezece atelaje... (*Celor doi.*) Mai avem de înșămîntat jumătate din suprafață! (*Iese.*)

(*Cei doi păstrează cîteva clipe de tăcere. Omul de-atunci aruncă țigara pe podea, o strivește îndelung cu talpa, apoi se îndreaptă spre fereastră, privește afară. Primarul rămîne pe canapea, fumîndu-și mai departe chîștocul.*)

Din cabinetul Secretarului intră în scenă Zugarul. E minjit cu vopsele, pe cap poartă un coif din hîrtie de ziar. Se îndreaptă spre scara cu crăcane, ia de acolo găleata cu vopsea. Întorcîndu-se, observă mucul de țigară strivit pe dușumea. Îl fixează încruntat pe Primar, care încă mai fumează.)

ZUGRAVUL (*Omului de-atunci, din ușa cabinetului*): Un chîștoc pe jos! (*Arătînd spre Primar.*) Ești mai bătrîn, mă-

car dumneaata spune-i că aici e sediu... Duduia s-o fi rușînd.

OMUL DE-ATUNCI: Ce contează un muc? Ia te uită ce mai var și murdărie pe dușumele... Iartă și 'mneata!

ZUGRAVUL: Cum să iert, dom'le, cum să iert? Eu nu fumez! (*Supărat.*) Și-apoi, ce-i tot dai cu murdăria? Așa-i locul meu de muncă, n-are cum fi altfel.

(*Primarul începe să ridă.*)

ZUGRAVUL (*revoltat*): Ce-i de ris? (*Scurtă pauză. Omul de-atunci se apleacă să ia o găleată cu vopsea, după care trage ușa, dispărînd dincolo de ea.*)

OMUL DE-ATUNCI: Vedeți? Habar n-are cu cine vorbește. V-a cufundat!

PRIMARUL (*încă rîzînd*): Amesteci cuvintele, bre, nea...

OMUL DE-ATUNCI Așa mi-au venit ele, cînd l-am văzut cu găleata... (*Se apropie de Primar, la loc lîngă el.*) De ce ne-o fi chemat secretarul organizatoric? O fi trîntit careva o reclamă?

PRIMARUL: Cine s-o facă? Și de ce?

OMUL DE-ATUNCI: Mare-i grădina. Știi și 'mnioastră. Dar, dacă ziceți că nu poate fi o piră, atunci de ce să ne fi chemat? Pe 'mnioastră, da, că sînteți primar, da' pe mine?... Încep să-mi cadă și izmenele...

PRIMARUL: Lasă, bre, nea..., încă ești în putere. Zbirnii.

(*Scurtă pauză.*)

OMUL DE-ATUNCI Zbirnii, pe dracu'! Dar umblă vorba că luna trecută s-au cam împărțit prin județ niște decorații. Pentru merite agricole.

PRIMARUL: Și?

OMUL DE-ATUNCI Bun înțeles, îmi sare în cap ideea: oare nu și-o fi amintit careva și de comuna noastră?

PRIMARUL (*mustrător*): De cînd sînt eu la Teaca, mai că nu e săptămîină în care să nu te-aud vorbind despre decorații...

OMUL DE-ATUNCI (*înnegurat*): Eu am intrat în colectivă chiar de la-nceput. (*Scurtă pauză. Primarul îl privește fix.*) Ba, dacă mă gîndesc bine, tot printre primii am intrat și-n întovărire... (*Aspru.*) Iar cu un an înainte, am pus umărul chiar la espopierea moșierului! În patru's'nouă! Ei, ce ziceți?

PRIMARUL: Păi... ce să zic? Bravo!

OMUL DE-ATUNCI (*nemulțumit*): O recunoaștere, cît de mică, meritam și eu... N-am primit nici decorația verde-roșă, pentru încheierea colectivizării!

PRIMARUL: N-aș prea crede, bre, nea..., că ai făcut toate alea pentru vreo medalie...

OMUL DE-ATUNCI (cu convingere): Bun înțeles că nu. (*Scurtă pauză; apoi, cu ranchiună.*) Dar, cînd vezi că la-mpărțea cei care-am pus osul am cam fost dați deoparte, nu te zgîrie ceva prin preajma inimii?

PRIMARUL (*fără chef*): Poate, lucrurile nu stau chiar așa...

OMUL DE-ATUNCI: Vă pun urgent pe masă patru nume barosane de *ceapiști* nu prea frunțași, cu nu prea mare vechime, și care... auziți?

PRIMARUL: Aud, bre, nea...

OMUL DE-ATUNCI: Nici nu lucrează pe cîmp! (*Numără pe degete.*) Contabilul-șef! Secretarul Consiliului! Magazinierul! Aha, și inginerul-șef! (*Ride.*) Asta ne-a venit în comună la trei luni după încheierea colectivizării! Cînd îmi spăgeam eu bojocii să-i lămuresc pe oameni să facă cererea, el era la facultate!... Dar, cum a venit, i s-a și pus în piept decorația! Ați văzut cum se-mpieptosește cu ea de sărbători? Mă tem că intru la idee, to'ar'șe primar...

PRIMARUL (*îngăduitor*): La cîte una sau chiar la mai multe intrăm cu toții, bre, nea...

OMUL DE-ATUNCI: O fi cum ziceți, dar a mea e bisericească: încep să cred că se mai fac minuni și-n zilele noastre...

PRIMARUL (*rizind*): Fugi de-aici, bre, nea...!

OMUL DE-ATUNCI (*frămîntat*): Oare cum poți să fii dintr-o dată în două locuri? M-am întrebat și-n alte rînduri!...

(*Intră, precipitat, Secretara Secretarului, lăsînd deschisă ușa ce dă spre hol. În hol poate fi văzut Personajul cu trecut.* E un bătrîn uscățiv, îmbrăcat modest, pare a avea 70—75 de ani. Așteaptă respectuos, chiar umil. Pălăria neagră, cu boruri neobișnuit de largi, îi tremură pe cap. Secretara Secretarului răscolește niște hîrtii și, în sfîrșit, o găsește pe cea căutată. Se îndreaptă spre ieșire. Dă nas în nas cu Personajul cu trecut, care a făcut un pas timid înainte.)

SECRETARA • SECRETARULUI Dum-neata?...!

PERSONAJUL CU TRECUT (*intimidat, luîndu-și pălăria în miini*): Pentru audiență...

SECRETARA SECRETARULUI Atunci, fii bun și bate mai întîi la camera de-alături. E acolo un tovarăș cu mus-tață, care face lista... (*Minunîndu-se.*) O mustațăăăă, oi-oi-oi! (*Celorlalți.*) Activist bun la toate, așa îl apreciază tovarășul secretar... Eu... vedeți cum sint alergată... (*Iese, stringîndu-și tim-plele în palme.*)

(*Personajul cu trecut dispăre din ca-drul ușii, care rămîne deschisă.*)

OMUL DE-ATUNCI (*cu reproș*) To'ar'șe primar, mă dumiresc că ați cam schim-bat firul vorbei despre decorații... Să nu mi-o luați în nume de rău, dar în-torcîndu-ne, aflați că eu am pus la inimă toate prefacerile! (*Scurtă pau-ză.*) Păi știți că la espopiere era să mă omoare moșierul?

PRIMARUL: Să te omoare?

OMUL DE-ATUNCI: Să mă omoare! În noaptea aia intraserăm mai mulți, în ograda conacului, eu eram în comisie, pricepeți? Și deodată îl vîd pe moșier în lumina felinarelor — era tînr, spă-tos, numai în izmene! (*Se ridică, ges-ticulează, imitîndu-l pe moșier.*) Stătea răscrăcărut uite-așa sus în cerdac, cu pușca gata de tragere! Eu eram cel mai aproape. M-am repezit, l-am poc-nit peste încheietura minii cu cioma-gul, cred că i-am cam rupt-o... Ori-cum, pușca i-a sărit dracului. P'ormă am început să-l lămurim...

PRIMARUL: De ce să-l mai lămuriți, bre, nea...?

OMUL DE-ATUNCI: Păi... de, așa hotă-rise comisia. Într-o comună vecină, l-au înșfăcat pe cel de-acolo ca pe sacul cu cartofi, nu se dădea scos cu binișorul... Au pus șaua pe el. Urlete, blesteme, pricepeți? P'ormă, to'ar'șii de la județeană au cam cîrîit impo-triva metodei, cică fără violențe. De-aia am cotit-o. (*Ride.*) Îmi vine să și rid: să ne fi văzut cum încercam, care mai de care, să-l lămurim acolo, în mijlocul ogrăzii, de ce-i mai bine să se urce fără scandal în dubiță și să se lase dus undeva, în interesul cauzei...

PRIMARUL: Și s-a urcat?

OMUL DE-ATUNCI: N-a avut încotro.

(*Scurtă pauză.*) Doar cu nevastă-sa am avut de furcă... Ieșise și ea tot la re-pezeală, numai într-o cămașuică stră-vezie, cum n-am mai văzut în viața vieții mele: abia îi ajungea pînă pe sub buric... Au tăbărit oamenii s-o ajute, mă-nțelegeți? S-o urce și pe ea în limuzină... Dar s-a zbătut, to'ar'șe primar! A ieșit, așa, ca țîparu', din părerea aia de cămașă, și-a pornit-o glonț printr-un lan cu bețe de floarea soarelui. Goală, cum a făcut-o mă-sa! (*În ușa dinspre cabinetul Secretarului apare, curios, Zugravul. Ascultă inter-esat. Omul de-atunci, fără să-l ob-serve pe Zugrav.*) A prins-o unu', toc-mai la vreo doi kilometri... Se zgîriase toată în bețele alea, parcă nu mai avea pe ea piele-piele... (*Scurtă pauză.*) Vina boierului, nu a noastră! Era la-nul lui! (*Scurtă pauză.*) De ce mă-sa nu și-a tăiat bețele, toată iarna? Noi, să le fi avut... țapăn frig a mai fost atunci! (*Îl observă pe Zugrav, se în-*

cruntă, încetează povestirea. Zugravul se retrage, fără chef. Omul de-atunci continuă relatarea în șoaptă, la urechea Primarului.

În ușa ce dă spre hol apare Personajul cu trecut. Intră timid în încăperea, cu pălăria în mîini, îi salută pe cei prezenți cu mișcări repetate ale capului. Se oprește stingher într-un colț. Rămîne în picioare.

Primarul și Omul de-atunci discută în continuare, cu voce scăzută, parcă fără să-l fi observat pe noul venit.) PRIMARUL (Personajului cu trecut, băgîndu-l în sîrșit în seamă): De ce-ați rămas în picioare? E loc destul!

OMUL DE-ATUNCI (cu mare bunăvoință, arătînd un scaun noului venit): Bun înțeles, ședeți. (Admirativ.) Că meritați, to'ar'șu'!

PERSONAJUL CU TRECUT (timid): Poate deranjez...

OMUL DE-ATUNCI: Ei, na! Ce v-a venit? (Primarului.) Și-apoi, am sau n-am dreptate cînd mă gîndesc la decorație? Măcar să rămînă amintire la nepoți... (Mîndru.) Uite cine-a fost tata-mare! (Personajul cu trecut apucă un scaun, îl mută într-un colț, cît mai departe de cei doi. Se așază pe o margine a lui, rămîne acolo, stingher, cu privirea în gol. Scurtă pauză. Omul de-atunci îl privește pe bătrîn cu interes și bunăvoință. Se mută de pe canapea pe un scaun. Personajului cu trecut, cu simpatie.) Păi, cum să nu meritați? (Primarului, arătînd spre Personajul cu trecut.) Ian uitați-vă la 'mnealui, ce etate frumoasă! (Personajului cu trecut.) Cîți? (Cu privirile adîncite în gol, Personajul cu trecut pare că n-a auzit întrebarea. Omul de-atunci, Personajului cu trecut, mai tare, apropiindu-se de el cu scaun cu tot.) Cîți, to'ar'șu'? (Se încovoie din spate în cîteva zvîcnituri succesive, sugerînd creșterea poverii anilor.)

PERSONAJUL CU TRECUT (cu glas impersonal, fără să-l privească): Șaizeci și cinci. Dar să știți, încă n-am surzit...

OMUL DE-ATUNCI (mirat): Șai'scinci?! Ian te uită! Eu vă dădeam... așa, cu vreo zece mai mult. (Rîzînd.) Da' nu-mi cer iertare. Dacă văd bine, parcă nu sinteți femeie, n-aveți de ce vă supăra... (Scurtă pauză. Il privește pe bătrîn cu mare bunăvoință.) La urma urmei, sîntem aproape de-un leat: eu am șaizeci.

PERSONAJUL CU TRECUT (dus pe gînduri, după un moment de tăcere, ca pentru sine): Eheee, eu am trecut prin multe... Prin foarte multe...

OMUL DE-ATUNCI: Și eu am trecut, păi nu? (Arătîndu-l pe Primar.) Și to'ar'șul. E primarul nostru. (Arată cu capul spre mașina de scris.) Ba și

to'ar'șa secretară. (Deosebit de serios.) Chiar dacă-i tinăra, sînt foarte sigur că 'mneaei a trecut prin cine mai știe cîte! (Primarul începe să rîdă molcom. Personajul cu trecut îl privește pe Omul de-atunci în treacăt, cu ochi goi, după care se închide în sine, zgribulîndu-se. Omul de-atunci, Primarului, cu părere de rău.) S-a cam supărat... Oi fi greșit cu ceva?

(Se aud bătăi în ușa ce dă spre coridor, apoi aceasta se deschide. Intră precipitat Omul cu probleme. Are sub braț cîteva dosare.)

OMUL CU PROBLEME: Bună ziua. (După ce privește cu ochi critic dezordinea, obiectele Zugravului): Nu vă supărați, cred că nu aici se ține audiența...

PRIMARUL: Ba tocmai aici. (Arătîndu-i un scaun.) Poftiți!

OMUL CU PROBLEME: Mulțumesc, prefer să nu stau. Sînt grăbit, am pe cap o mie de probleme...

OMUL DE-ATUNCI (ca pentru sine): Toți avem.

PRIMARUL (Omului cu probleme): Oricum, nu puteți intra primul. Și-n afară de asta, tovarășul secretar nici n-a sosit.

OMUL CU PROBLEME (rămînînd în picioare): Dacă ați ști unde mai trebuia să fiu acum! În alte două locuri! (Scurtă pauză. Ceilalți nu schițează nici un gest de interes.) La o ședință de comandament lărgit pentru o nouă investiție și într-o anchetă socială pe linie de sindicat.

PRIMARUL: N-aveți cum vă împărți!

OMUL CU PROBLEME: Teoretic, n-am, dar practic... uite că se poate.

OMUL DE-ATUNCI (Primarului): Nu v-am spus eu adineauri? Încă trăim în vremea minunilor! (Arătîndu-l triumfător pe Omul cu probleme.) Un exemplu limpede și cu 'mnealui! (Confidențial, tot Primarului.) Vara... cînd nădușesc la prașilă pe tarla, mi-ar place să fiu totodată și la crama aia, de lîngă gară...

OMUL CU PROBLEME (Omului de-atunci): Eu acționez prin delegați. Mai precis, prin subalterni. Am patru.

OMUL DE-ATUNCI (respectuos și în același timp cu oarecare dezamăgire): Așa da, prin subalterni... Dar cu crama nu se poate! Trebuie personal! (Rîde vag.)

OMUL CU PROBLEME: Zic: tovarășu' cutare, la ora cutare să fii în locul cutare, rezolvi problema cutare, după care vii galop și raportezi cum anume ai procedat, ce ai constatat, ce ai de propus, dar în mod inteligent. Știți, ca

să nu fiu luat prin suprindere, la o adică.

PRIMARUL (înțelegător): E musai.

OMUL CU PROBLEME (confidențial, așezându-se lângă Primar): Păi știți dumneavoastră că uneori mi se cere să fiu prezent chiar și în trei sau patru locuri deodată? Uite că nu știți. Figurez în principal ca șef de serviciu plan, dar sînt și în ce-o-me, și în comitetul sindicatului, și în biroul organizației de bază... Mai sînt și deputat municipal, membru în comisia de revizie la județ, președinte al asociației sportive din întreprindere, responsabil cu „Crucea roșie“, casier al asociației de locatari, ba chiar și vicepreședinte al clubului crescătorilor de păsări cîntătoare și animale mici...

PRIMARUL: Dumneavoastră, ce creșteți?

OMUL CU PROBLEME Acum, nimic, că n-am nici vreme și nici spațiu. Stau la bloc. M-au ales din alte considerente. Cică am relații și le pot face rost de repartiții pentru semințe... (Scurtă pauză.) Cel mai ușor e pentru pițigoi! Cu un singur sac îndestulezi cel puțin o mie, pe timp de-un an. Scapi de griji.

OMUL DE-ATUNCI Noi avem necazuri cu vacile... (Primarului.) Oare le mai cumpărăm și la iarnă fin de la munte? Doar nu ne-om hotări să facem rost de pițigoi, dacă 'mnealui zice că e mai ușor cu ei...

PRIMARUL (dojenitor): Ia seama, bre, nea...! N-o lua pe de-a-ndoaselea!

OMUL DE-ATUNCI: Ehe, și de-a-ndoaselea e bună!... Țin minte cum în război, undeva pe niște dealuri, nu-l puteam dovedi nici în ruptul capului pe inamic... Eram față-n față, noi jos și el sus... Ne toca cu mitralierele, uite-așa! Abia hăt, tirziu, cînd i-am căzut doar cu o mîină de oameni în spate, s-a putut termina și hăcuiala... Pe de-a-ndoaselea i-am luat!

PRIMARUL Eu vorbeam de altă de-a-ndoasele...

(Personajul cu trecut, parcă absent, își freacă ușor cu mîna stîngă încheietura celeilalte. Privirea Omului de-atunci se fixează cîteva clipe pe degetele lui.)

PERSONAJUL CU TRECUT (observîndu-i privirea): Reumaismul...

OMUL DE-ATUNCI (cu simpatie și mîi pronunțată): Am și eu... De la o schi-jă! Pe mine m-a răicit az' noapte, vîd că m-a lăsat... (Foarte apropiat.) Crezi că se schimbă vremea? (Personajul cu trecut ridică indiferent și resemnat din umeri. Omul de-atunci, îndreptîndu-și din nou atenția asupra Omului cu probleme.) Dacă tot nu creșteți

personal pițigoi, de ce nu refuzați înăncar funcția asta, de la păsări și animale cîntătoare?

OMUL CU PROBLEME (perplex): Să refuz? Vai de mine! Dar să știți, ați greșit titulatura. Numai păsările sînt cîntătoare. Animalele, ca animalele...

PRIMARUL: Normal.

OMUL CU PROBLEME Parcă poți să dai înapoi cînd oamenii vorbesc atît de frumos despre tine la alegeri? Și-apoi, ai-ai-aiiii, dacă fugi de răspundere!

PRIMARUL Dar timpul vă ajunge Eu, unul...

OMUL CU PROBLEME (întrerupîndu-l): Cum să-mi ajungă? Simt cum mă fugăresc problemele din urmă, mai repede și mai repede și mai repede... Le visez zi noaptea!

OMUL DE-ATUNCI: Nu-i a bună! Trebă să vă căutați...

(Personajul cu trecut pare că nu aude nimic, e cufundat în el însuși.)

OMUL CU PROBLEME (Primarului, arătînd spre Personajul cu trecut): Ferice de el, n-aude! (Omului de-atunci.) Altfel spus, cam pe toate trebuie să le fac din mers. Ba chiar din fuga. De-aia am venit în audiență. Să cer un sfat, un sprijin, o soluție... (Primarului, arătîndu-i dosarele de sub braț.) Dar și-acum mi-am luat de lucru. Fila de plan pe anul viitor, graficele de execuție la noua investiție și notele explicative ale furnizorilor de utilaje...

PRIMARUL: Cam multe...

OMUL CU PROBLEME (scofînd din buzunar o hîrtie): Dar mai am și situația restanțierilor la plata întreținerii de bloc! (Înversunat, amenințător.) I pun la afișier, să-i cunoască toată scara! (Sadici.) Și avem zece etaje! (Își așază furios dosarele pe genunchi, pune pe ele coala de hîrtie, scoate pixul, începe să bifeze, încruntat.)

(Primarul și Omul de-atunci schimbă priviri, apoi Primarul se ridică, începe să se plimbe.)

OMUL DE-ATUNCI (Omului cu probleme): Ce-s ei de vină, dacă 'mnloastră nu vă mai simțiți capul de treburi?...

(Începe să sună un telefon. Aflat în picioare, Primarul se apropie, dă să pună mîna pe receptorul unuia dintre cele patru telefoane, se răzgîndește. Telefonul sună în continuare. Ușa ce dă spre hol se deschide rapid, intră Activistul, care se îndreaptă în fugă spre mîsuța cu telefoane. Poartă o mustață bogată.)

ACTIVISTUL (în receptor): Da, să trăiți! (Scurtă pauză.) Nu-i! (Scurtă pa-

- uză.) Tocmai treceam prin fața biroului... (Scurtă pauză.) Am înțeles, voi transmite. (Scoate din buzunar un creion, ia de pe biroul Secretarei o coală de hîrtie, începe să noteze.) Pascu Veniamin, așa mă cheamă! Veni-amin! Să trăiți! (Așază receptorul în furcă, se îndreaptă în grabă spre ieșire, fără să acorde atenție cuiva; în ușă, Activistul se ciocnește cu Primadona, care tocmai dă să intre.)
- PRIMADONA : Scuzați...
- ACTIVISTUL (făcîndu-i loc) : Poftim.
- PRIMADONA (Activistului) : Pentru audiență... (Zîmbind, voit cuceritor.) Cererii și... oferte de serviciu.
- ACTIVISTUL : Cred că ați greșit. Pentru asta avem Oficiul forțelor de muncă.
- PRIMADONA : Am fost. N-au. Adică au, dar altceva. Mi s-a spus să mă calific la combinatul de utilaj greu. (Are o ușoară grimasă, din vîrfurile buzelor.) Poate or fi vrut să glumească?
- OMUL CU PROBLEME (săritor) : Atunci, vino la noi. Electrotehnică, pondere mare de femei...
- PRIMADONA (Omului cu probleme) : M-am informat. Și acolo e vorba tot de lucru în trei schimburi... Am auzit că turele de noapte sînt foarte-foarte...
- OMUL CU PROBLEME : Zvonuri!
- PRIMADONA (Activistului) : Aș prefera... Știu că există unele posturi. Că se păstrează. Dacă-i nevoie, pot aduce și-un certificat medical.
- ACTIVISTUL : Mă iertați, sinteți însărcinată?
- PRIMADONA (puțin speriată, privindu-l fulgerător burta) : Vai de mine! (Ușurată.) Oooo, am cam uitat de dietă...
- ACTIVISTUL : În cazul ăsta, căutați ceva foarte greu de găsit.
- PRIMADONA : Dar cînt, dansez, recit, joc și teatru, în liceu chiar eram poezistă „Primadona”. (Caută în poșetă.) Păstrez tocmai de atunci un decupaș din ziarul local, un articol frumos despre tinerele talente. E trecut acolo și numele meu. Unde-o fi?
- ACTIVISTUL : Lăsați... (Dă să-și facă loc.)
- PRIMADONA (căutînd cu înfrigurare și, totodată, postîndu-se mai bine în calea Activistului) : Poate nu vă vine să credeți...
- ACTIVISTUL : Ba cred, cum să nu? Sinteți amabilă să-mi faceți loc?
- PRIMADONA (exasperată, aproape întorcîndu-și poșeta pe dos) : Nu-l și nu-i! (Parcă trezită din somn.) Da, vă fac, îmi pare rău... (Activistul trece pe lângă ea, iese.) Ce păcat! Era un articol atît de frumos!... (Primarului.) Pot să stau? (Primarul îi face un semn amabil. Primadona se așază pe un scaun, își scoate din poșetă ruyul și oglinjoara, se rujează sub privirile
- celorlalți, după care se adresează Personajului cu trecut.) Eu după cine sînt, tataie? (Personajul cu trecut nu reacționează. Începe din nou să-și frece absent încheietura mîinii drepte. Omului de-atunci.) După cine, vă rog?
- OMUL DE-ATUNCI (arătînd spre Omul cu probleme) : Nu țin socoata, dar cred că după to'arșul de colo.
- OMUL CU PROBLEME (Primadonei, ridicîndu-și privirea din hîrtii) : Poftim? Da, așa e, sinteți după mine... Dar nu-i bai, vă pot ceda. Rîndul, i-rește. (Continuă să-și citească hîrțiile.)
- PRIMADONA : Mersi.
- OMUL CU PROBLEME (fără să-și ridice privirea) : De-acu, treacă-meargă, tot trebuie să aștept...
- (Primadona se ridică, își ia scaunul, îl mută în imediata vecinătate a ușii ce dă spre cabinetul Secretarului, se așază. Aruncă o privire îngrijorată spre ceasul de la mînd.)
- PRIMADONA (celorlalți, parcă vinovată) : Am acuș-acuș o întîlnire...
- OMUL DE-ATUNCI : Vă-nțelegem, intrați prima. (Personajului cu trecut.) Ce zici, facem și noi o faptă? (Arată cu capul spre Primadonă.)
- PERSONAJUL CU TRECUT (tresărînd ușor) : Aud?
- OMUL DE-ATUNCI (Personajului cu trecut) : 'mnișoara. To'arșă. (Familiar, la urechea lui.) Să nu creadă că sîntem niște boșorogi adevărați. (Ride unui gînd.) Ne mai amintim și noi de tine-rețe... (Îl bate afectuos pe genunchi.) Eu, cînd mă gîndesc... Ce frumos a mai fost! (Personajul cu trecut se ferește, își mută scaunul cu cîțiva centimetri, fără să se ridice de pe el. Omul de-atunci face aceeași manevră, apropiîndu-și din nou scaunul de Personajul cu trecut. Sfîtos.) Pe la noi, e-un obicei cu furatul miresei din curtea nunții... O poțtești și tu la horă, bunăoară, și p'ormă, cînd te-amesteci bine printre oameni, te vorbești cu ea, și tueleo: îți pierzi urma... Împreună cu mireasa! După ce se dumiresc, neamurile cele noi încep s-o caute. Și cînd te găesc, mirele trebuie să-ți dea neapărat un polobocel cu vin. Altfel, nu-i dai nevasta. Frumos, nu? (Personajul cu trecut, pe jumătate absent, ridică din umeri apatic. Omul de-atunci, insistent.) Nu-i așa că-i frumos?
- PERSONAJUL CU TRECUT : O fi, cine mai știe...
- OMUL DE-ATUNCI : Bun înțeles, polobocelul îl bei cu toată nunta! (Piescăie îndelung din limbă.) Odată am furat și eu o mireasă. Era... dar ce să-ți mai spun cum era! Ne-am ascuns în șură, sus, în vîrfurile grămezii de

fin... Am tras frinul peste noi, stăteam strinși unul în altul, la-nceput era ca un fel de joc, pricepi ?

PRIMADONA (*Omului de-atunci*) : Vorbește și dumneata mai tare !

OMUL DE-ATUNCI : Povestesc numai pentru 'mnealui. Ne amintim. (*Personajului cu trecut*.) Dar mai tirziu, în vreme ce mirele și neamurile o căutau peste tot, am început să-i aud inima. P'ormă mi-am auzit-o și mie... Făceau așa, amîndouă zbug-zbubuc ! Se auzeau mai tare decît muzica din ogradă... (*Inspiră adînc.*) Doamne, ce mai mirosea împrejur a flori de cîmp !... Și, cum stăteam așa, strîns lipiți, dar știi, foarte strîns lipiți, hop că s-a petrecut întîmplarea !

(*Personajul cu trecut îl săgetează pe Omul de-atunci cu o privire încălcată de silă și revoltă.*)

PERSONAJUL CU TRECUT (*distant*) : Te rog, domnule, nu mă interesează...

OMUL DE-ATUNCI : Bun înțeles, acum n-are cum te mai interesa ! (*Ride, îl bate din nou cu palma peste genunchi.*) După aia, s-a spart și nunta ! Cu sfadă mare, pricepi ? Eu am plecat acasă cu mireasa celui-alt, ne-am luat, iar copilul de-atunci e ditai inginerul... (*Nostalgic, după o scurtă pauză.*) Mulți ani după aceea, cînd îmi drăgosteam nevasta, mi se părea că-i miroase părul numai a fin și-a flori de cîmp... (*Scurtă pauză. Apoi, trezit la realitate.*) Ce ziceam ? A, rîndul ! I-l dai ? (*Arată spre Primadonă.*)

PERSONAJUL CU TRECUT : Rîndul ? Nu, de data asta, nu ! Vreau s-ajung mai repede acasă...

PRIMARUL (*binevoitor*) : Parcă noi nu ? Dar, oricum...

PERSONAJUL CU TRECUT (*neînduplecat*) : Vă rog...

OMUL CU PROBLEME : Lăsați-l. O fi avînd și el o treabă. (*Scurtă pauză. Toți se cercetează din priviri.*)

PERSONAJUL CU TRECUT : N-am mai fost acasă de... de... (*Socotește.*) De treizeci și ceva de ani.

(*Tăcere grea. Atitudine de neîncredere. Așteptare.*)

OMUL CU PROBLEME : Asta n-aș mai crede-o ! Pe unde-ați tot umblat ?

PRIMADONA : Vreun necaz cu soția ! Nu-i așa că am ghicit ? Întotdeauna pe noi dați vina ! (*Scandînd.*) Femeia, capul răutăților ! Și ne purtați ranchiună la toate... (*Se uită din nou la ceas.*)

OMUL DE-ATUNCI : O viață de om, frate ! Ai stat la vreo rubedenie ?

OMUL CU PROBLEME : Ori, poate, la

spital ! (*Cu fereală.*) Iertați, sunt boli și boli... Unele, ehe-heiii, te țin deo-partă cine știe cită vreme !...

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*) : Bine, intrați primul. (*Tuturor.*) Să-i cedăm tovarășului rîndul !

TOȚI (*în afară de Primadonă*) : Da ! Să intre ! Cum să nu ! Mai încape vorba ?

(*Primadona se uită la ceas, nemulțumită.*)

PERSONAJUL CU TRECUT (*mișcat și totodată abătut*) : Mulțumesc... Înseamnă că pot prinde autobuzul de patru. Să ajung pe lumină...

OMUL CU PROBLEME : Numai să înceapă odată audiența !

OMUL DE-ATUNCI (*minunîndu-se în continuare*) : Auzi, trei' de ani !... Mult al dracului !...

PRIMADONA (*Personajului cu trecut, neîncredătoare*) : Și ce mașină luați ? Că și eu fac naveta, vin aproape zilnic la oraș...

OMUL CU PROBLEME : Păi de ce, du-due ? Din cîte înțeleg, încă nu aveți slujbă...

(*Primadona îl privește pe Omul cu probleme de sus, mirată, apoi zîmbește ușor enigmatic unui gînd. În cele din urmă, fără să-i răspundă, se întoarce spre Personajul cu trecut.*)

PRIMADONA (*Personajului cu trecut*) : Eu merg cu autobuzul de Răcătau.

PERSONAJUL CU TRECUT : Parcă treceți și prin stațiunea Coarna, nu-i așa ?

PRIMADONA : Oooo, nuuu, Coarna e în altă direcție !

PERSONAJUL CU TRECUT (*Primadonei*) : Eu... cu autobuzul de Popești, dacă nu mă înșel...

OMUL DE-ATUNCI : Cum adică „dacă nu te-nșeli” ?

PERSONAJUL CU TRECUT (*Primadonci, fără a-i da importanță Omului de-atunci*) : Dar cobor mai încoace. La Teaca.

(*Reacție rapidă, de mare interes, la Primar și la Omul de-atunci.*)

PRIMARUL : La Teaca, ați zis ?

PERSONAJUL CU TRECUT (*oțînd*) : La Teaca...

OMUL DE-ATUNCI : Ce să cauți acolo ?

PERSONAJUL CU TRECUT (*obosit*) : Din Teaca sînt... Măcar... măcar simbolic vorbind...

OMUL DE-ATUNCI (*cu mare interes*) : Cum ?

PERSONAJUL CU TRECUT : Simbolic...

(*Omul de-atunci se încruntă, nu înțelege.*)

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*): Imposibil! Ar însemna că nu-mi cunosc oamenii! Pe unde stați? (*Mai încet, Omului de-atunci.*) S-ar putea să fie dintr-un sat aparținător, undeva pe la margine... (*Se ridică, vine lângă Personajul cu trecut, rămâne în picioare, privindu-l adînc.*)

(*Începe să fîrîie ușor unul dintre telefoane. Nu se apropie nimeni de el, toți se arată captivați de situația creată. Telefonul sună mai departe.*)

OMUL DE-ATUNCI (*cu siguranță, familiar, Personajului cu trecut*): Nici eu nu te știu. N-ai cum fi din Teaca, nici... cum ziceai? Aha, simbolic, dracu' știe! Sintem aproape de-un leat, ar fi trebuit să fi mers împreună pe la fete, pe la hore, pe la coasă... (*Arătîndu-l pe Primar.*) Iar 'mnealui e primarul Tecii!

PRIMARUL (*pe gînduri*): Curios...

PERSONAJUL CU TRECUT: Doar v-am spus, eu am plecat de muuuult...

OMUL DE-ATUNCI: Orișicît, tot nu-mi vine a crede... Mai bine zi că ai pe la noi ceva rubedenii. Ai fi stat cîndva pe la ele o săptămînă, două, nouă, p'ormă ai plecat. Așa da, se prea poate!

(*Telefonul fîrîie în continuare.*)

ZUGRAVUL (*scofîindu-și capul de după ușa*): Nu răspunde nimeni la telefonu' ăla? Dacă-i ceva urgent?

(*Primarul se îndreaptă spre măsua cu telefoane, apucă un receptor, îl duce la ureche.*)

PRIMARUL (*asezînd receptorul în furcă*): Tonul! (*Ridică receptoarele de la alte două telefoane, în timp ce soneria fîrîie în continuare.*)

(*Toți, cu excepția Personajului cu trecut, se adună în jurul măsutei. Momente de caznă. Din grupul respectiv, Omul de-atunci își întoarce din cînd în cînd capul spre Personajul cu trecut, îl privește grav, cu aerul că se străduiește să-și amintească ceva.*)

Apare Secretara Secretarului. Ajunge în fugă la măsută, toți îi fac loc, urmărind-o cu încordare. Secretara Secretarului ridică cu siguranță receptorul aparatului cu butoane colorate, apasă pe un buton. În momentul cînd începe să vorbească, toți răsuflă ușurați, reluîndu-și locurile. Zugravul dispăre și el îndărătul ușii capitonate.)

SECRETARA SECRETARULUI (*în receptor*): Da, eu sînt... (*Scurtă pauză, cu*

ochii la cei prezenți.) Ce să facă, așteaptă. (*Scurtă pauză. Apoi, tuturor, acoperînd pîlnia receptorului cu palma.*) Maximum o jumătate de oră! (*În receptor.*) Să trăiți, le spun! (*Pune receptorul în furcă.*) Tovarășul secretar Costache. Vine. Vă roagă să-l scuzați pentru întîrziere... (*Se așază.*) Și încă ceva: cine n-are o problemă presantă, poate veni și marți.

(*Cei prezenți se privesc, nimeni nu schițează vreun gest de renunțare la audiență. Secretara Secretarului își face de lucru cu niște hîrtii. Omul de-atunci privește lung către Personajul cu trecut.*)

Prin fereastra deschisă se aude zgomet de automobile. De departe răzbate un anunț transmis la megafon de o mașină a serviciului de circulație. Se repetă, se apropie.)

VOCEA DIN MEGAFON Pietoni! Nu depășiți bordura trotuarului! Traversați partea carosabilă numai prin locurile marcate! În caz contrar, vă expuneți la accidente grave!

SECRETARA SECRETARULUI Ce-or fi avînd azi? Au mai trecut de cîteva ori! (*Se duce spre fereastră, o închide, se întoarce la birou.*)

(*Vocea din megafon se aude estompat, din ce în ce mai încet, pînă la dispariție.*)

PRIMARUL: Probabil o fi fost pe undeva un accident...

OMUL DE-ATUNCI: Precis! De-aia ne bate și nouă șaua! (*Își mută privirea la Personajul cu trecut, cercetător, încruntat, fixîndu-l îndelung.*) Cine știe ce ne mai paște...

(*Ușa dinspre coridor se deschide. Activistul îi introduce în antecameră pe Mama fetei și pe Profesor. Mama fetei are în mîini două plase cu cumpărături: pachete de zahăr și făină, sticle de ulei, zarzavaturi, piine.*)

ACTIVISTUL (*Secretarei Secretarului*): Tovarășa Marcela, aveți încă două persoane. Așteptau în holul de jos. (*Iese.*)

(*Mama fetei și Profesorul rămîn în picioare.*)

PROFESORUL: Pe treptele către etaj e moloz...

MAMA FETEI: Și ne-am închipuit că birourile s-au mutat!

PROFESORUL: Firește, temporar.

SECRETARA SECRETARULUI (*noilor veniți*): În ce problemă, vă rog? Locuință?

MAMA FETEI Nu, pentru viol... (*Toți cei de față își întorc brusc capetele*

spre ea. În ușa cabinetului apare și Zugravul. Scurtă pauză. Încordare, interes.) E vorba de fata mea... (Începe să plîngă.)

(Interesul celorlalți scade. Zugravul dispăre.)

SECRETARA SECRETARULUI Liniști-ți-vă, tovarășa. Luați loc.

MAMA FETEI : Șase înși !...

SECRETARA SECRETARULUI Ce să vă spun, problema nu-i de competența mea.

MAMA FETEI (așezîndu-se) : Mi-a zis cineva că-i greu fără martori... Dar mai greu și mai greu e că-nici fata nu-i cunoaște... I-au pus o haină în cap... (Plîngînd, suflîndu-și nasul în batistă.) Și mai am așa, o bănuială, că-i la mijloc fiul sau ruda cuiva... (Revoltată.) Adică, pot să scape fără pedeapsă ? (Aranjîndu-și plasele la picioare.) Vin de la piață, n-am avut unde să le las...

SECRETARA SECRETARULUI (către Profesor) : Dumneavoastră ?

PROFESORUL : Sînt profesor. O problemă personală... Dar prefer s-o expun direct tovarășului secretar.

SECRETARA SECRETARULUI Desigur, desigur. Mă gîndeam doar la stabilirea unei liste de... cum să-i zicem... de priorități.

OMUL DE-ATUNCI (arătîndu-l pe Personajul cu trecut) : To'ar'șa, întîi și-nții 'mnealui ! Ne-am sfătuit, îi dăm rîndul cu toții, ian uități-vă cită etate are-n spate ! Și-așteaptă de trei'j de ani !

SECRETARA SECRETARULUI De ce glumiți ?

OMUL DE-ATUNCI Nu glumesc deloc. Chiar 'mnealui spunea că n-a mai fost pe-acasă taman de-atîta vreme... (Neîncrîzător.) La Teaca, adică. (Personajului cu trecut.) Dar, uite, ne-am luat cu vorba și n-am mai aflat cum îți zice și de ce anume ai plecat...

PERSONAJUL CU TRECUT (după o scurtă pauză, stingherit) : Nu cred că e momentul...

PRIMARUL (încurajator) : Adică, de ce să nu fie ?

PERSONAJUL CU TRECUT (ezitînd) : Păi... Dar nu văd de ce v-ar interesa.

PRIMARUL : Sîntem oameni...

SECRETARA SECRETARULUI : Eeee, chiar că m-ați făcut curioasă ! Cum adică, treizeci de ani ? !

PRIMADONA (Personajului cu trecut, zîmbîndu-i) : Dacă-i vorba de-o aventură amoroasă și cumva vă jenați, eu pot să ies.

ZUGRAVUL (Primadonei, scoțîndu-și capul de după ușa cabinetului) : Dudaie, crezi că din sît se pleacă numai pe bază de aventuri și de amor ?

PRIMADONA (de sus, Zugravului) : Dumneata nu ești plătit ca să tragi cu urechea. Vezi-ți de lucru !

(Zugravul o măsoară muștrător din ochi, clatină din cap, dispăre în cabinet. Personajul cu trecut își freacă tot mai apăsător încheietura mîinii drepte. Omul de-atunci îi urmărește din nou mișcările, devine tot mai grav, se apropie de el, cu privirea parcă lipită de încheietura mîinii lui.)

OMUL DE-ATUNCI (măsurat, Personajului cu trecut) : Ce ziceai că ai la mîină ?

PERSONAJUL CU TRECUT (ferîndu-și încheietura de ochii celui alt) : Reumatism...

OMUL DE-ATUNCI (foarte interesat) : Ia dă să văd ! (Îi apucă hotărît mîina, o cercetează deosebit de preocupat, încruntîndu-se) : Cînd ți-ai rupt-o ?

PERSONAJUL CU TRECUT (fără chef) : A fost de muuuult...

OMUL DE-ATUNCI (ultimativ, nerăbdător) : Cînd ? Cînd ?

(Cei de față îl privesc reprobator pe Omul de-atunci.)

PRIMARUL : Ce te privește, bre, nea... ?

OMUL DE-ATUNCI (poruncitor, Personajului cu trecut) : Dar spune odată !

PRIMADONA (Omului de-atunci) : Ce-ai cu el, tataie ?

MAMA FETEI (Omului de-atunci) : Mai lasă-l și dumneata ! O fi căzut ! Se-nîtimplă !

OMUL CU PROBLEME (Omului de-atunci, în zeflemea) : Atîta interes pentru încheietura dumnealui !

SECRETARA SECRETARULUI (fără a ridica glasul) : Liniște, tovarăși ! Vă rog ! În birourile vecine se lucrează !

(Omul de-atunci lasă mîina Personajului cu trecut, se întoarce brusc spre Omul cu probleme, îl privește cu o figură perplexă. Moment de tăcere grea.)

OMUL DE-ATUNCI (grav, Omului cu probleme) : Stai, că nu-nțeleg ! Cum adică, să nu mă intereseze ? (Celorlalți.) Mie îmi fierbe creierul, iar 'mnealui vrea să stau ca mortul !

SECRETARA SECRETARULUI (nedumerită) : Oricum, n-are rost să faceți di-tai problema, din cine știe ce beteșug la mîina cuiva...

OMUL DE-ATUNCI (sever) : Ba are ! (Pentru sine.) Cum dracu' să nu aibă ?

SECRETARA SECRETARULUI Te bîntuie ideile fixe... (Rece.) În definitiv, e treaba dumitale.

OMUL DE-ATUNCI (într-o maximă tensiune interioară. Brusc, se întoarce pe

călcie spre *Personajul cu trecut* ; puternic și totodată acuzator) Asta a fost ! Dreapta ! (*Indicând apoi cu brațul mîna bătrînului.*) Dreapta aia ! Care te doare acu' ! (*Toți ceilalți, în picioare, urmăresc scena fie cu încor-*

dare, fie cu interes, fie cu gravitate. Obosit.) Mare minune !... Ce naiba cauți la Teaca ?

(*Încet, începe să se lase cortina. Se aude, din nou, insistent, fîrîitul telefonului.*)

ACTUL al II-lea

Același decor. În scenă se află toți cei din finalul actului I. Tîrîitul telefonului nu se mai aude.

OMUL DE-ATUNCI (*sever, Personajului cu trecut*) : Acu' poți să le spui și celorlalți... (*Personajul cu trecut e închis în sine, nu schițează nici o mișcare. Celorlalți.*) Tace. Așa că vă spun eu : e fostul moșier din Teaca ! Espo-piatul din '49... (*Stupoare, schimbare bruscă de atitudine. Tăcere grea. Circumspecție, ostilitate. Totodată, interes. Omul de-atunci, triumfător dar fără satisfacție.*) Ce mai ziceți, to'ar'și?

PERSONAJUL CU TRECURT (*abătut, Primarului*) : Mă numesc Dumitrache... Într-adevăr, sint fostul moșier... Din cîte înțeleg, dumneavoastră sinteți primarul comunei.

PRIMARUL (*indispus*) : Da. Primarul.

OMUL DE-ATUNCI (*cu năduf, Omului cu probleme*) : Lua-m-ar naiba ! I-am povestit pînă și furatul miresei ! Parcă mi-ar fi fost cel mai bun dintre prieteni !

PRIMADONA (*interesată în cel mai înalt grad*) : Un moșier adevărat ? (*Emoționată, Mamei fetei.*) Știți, am impresia că intru într-un muzeu ! Că văd o mumie ! Sau o statuie antică ! Uite-așa ! (*Se ridică, ia sugestiv poziția cunoscută a lui Venus din Milo, și, cu mișcări scurte, marchează rapid tăierea propriilor brațe.*) Și că îi mai pot vorbi ! Vai, ce straniu ! (*Personajului cu trecut.*) Vă rog să mă iertați, eu încă nu mă născusem pe vremea... respectivă.

MAMA FETEI (*rece*) : Te privește, fetico ! Eu cer una și bună : să-i caute și să-i pedepsească pe făptași ! Pe toți șase !

OMUL DE-ATUNCI (*sever, distant, după un moment de meditație, apropiindu-se de Personajul cu trecut*) : Și care-i rostul 'mneatale, în prezent ?

PERSONAJUL CU TRECURT (*cu jumătate de glas*) : Cetățean, ca toți cetățenii...

OMUL DE-ATUNCI : Daaa ?... Ia dă-ne și nouă buletinul ! Să vedem !

SECRETARA SECRETARULUI (*către*

Omul de-atunci) : Tovarășu' ! Tovarășu' ! Tataie ! N-aveți dreptul !

OMUL DE-ATUNCI : Cum să n-avem ? Nu sintem și noi din Teaca ? Taman din comuna unde vrea să vină cetățeanul ! (*Către ceilalți.*) Spuneți și 'mnioastră dacă judec anapoda !

(*Secretara Secretarului se duce spre perete, bate de cîteva ori cu pumnul în el, într-un anume ritm. Apoi se înapoiază la birou.*)

OMUL CU PROBLEME (*celorlalți*) : Eu zic că are dreptate ! (*Arătînd spre Primar.*) E de față și puterea locală...

OMUL DE-ATUNCI (*luînd buletinul din mîna tremurătoare a Personajului cu trecut*) : Și nu singură ! (*Cercetînd actul de identitate.*) Așa e : Du-mi trache Peric-Pericle. (*Strimbîndu-se.*) Ce nume ! Pericle ! O fi nemțesc ? (*Personajului cu trecut.*) Trăgeam nădejde că n-o să-l mai aud... (*Scurt.*) Ce vrei de la noi ?

PRIMARUL (*Omului de-atunci*) : Bre, nea..., asta nu-i treaba noastră. Ia-o mai ușurel.

OMUL DE-ATUNCI : Cum să nu fie, to'ar'șe primar ? E drept, buletinul e în regulă, are trecut și domiciliul : București... Dar sintem datori să ocolim beleaua ! (*Îi întinde Primarului buletinul.*) Vreți să vă uitați în el ?

PRIMARUL : Nu.

(*Secretara Secretarului se duce din nou spre perete, bate cu pumnul în el, se înapoiază la birou.*)

PERSONAJUL CU TRECURT (*Omului de-atunci*) : Te rog, buletinul...

OMUL DE-ATUNCI (*restituindu-i actul*) : Cum nu ? Dar încă n-am aflat care-i motivul ocaziei...

(*În ușa apare Activistul.*)

ACTIVISTUL : Ce e, tovarășa Marcela ?

SECRETARA SECRETARULUI N-ai vrea să stai puțin în locul meu ? Un sfert de oră ! Zece minute ! În fine, cît se poate...

ACTIVISTUL : Pe cuvînt, n-am cum... Sînt cu Vasilescu de la statutare, în-tocmim referatul ăla...

SECRETARA SECRETARULUI Întocmiți-l aici...

(Activistul îi privește critic pe cei prezenți.)

ACTIVISTUL : Poate mai tirziu, tovarășa Marcela... Nu te supăra... Dincolo mai și schimbăm unele păreri. (Iese.)

(Secretara Secretarului scotocește în poșetă, scoate o țigaretă lungă, începe să fumeze, indispusă. După un timp, se apucă de lucru.)

OMUL DE-ATUNCI (Personajului cu trecut) : N-am auzit... Ce naiba cauți la noi ?

PERSONAJUL CU TRECUT (mototolindu-și pălăria în mîini) : Aș dori... aș dori... dacă se poate... Să mă stabilesc acolo !

(Uimire, interes.)

OMUL DE-ATUNCI : Culmea ! (Celorlalți.) Am auzit bine ? (Își bagă degetul mic în ureche și, scuturîndu-și-l, sugerează că poate îi este înfundată.)

PRIMARUL (Personajului cu trecut, neîncercător) : Cred că glumiți...

PERSONAJUL CU TRECUT : M-am săturat să tot stau printre străini. Și sînt singur. Nu mai am pe nimeni. De asta mă și aflu aici, în audiență... Să văd ce și cum...

OMUL DE-ATUNCI : Singurătatea e oful 'mneatale perțonal. Și-apoi, nici la Teaca n-ai pe careva !

PRIMARUL : Bre, nea... !

OMUL DE-ATUNCI : Am spus ceva anapoda ?

SECRETARA SECRETARULUI (cuprînzîndu-și tîmplele în palme) : Tooo-va-răși ! Sau vreți să plec iar din birou ?

PERSONAJUL CU TRECUT (Secretarei Secretarului) : Oricum, situația tot trebuia abordată. Speram însă în prezența domnului secretar.

SECRETARA SECRETARULUI (corectîndu-l) : Tovarășului.

OMUL DE-ATUNCI (nemulțumit) : Ictena ! Pentru el ?

PERSONAJUL CU TRECUT : În fine... Ieri dimineață mi-a spus să vin azi. Că mai convoacă pe cineva...

OMUL DE-ATUNCI : Să convoace ! Povestea îi privește pe mai mulți !

PRIMARUL : Poate chiar mai ales pe noi, cei din Teaca. (Omului de-atunci.) Oare nu ne-o fi chemat chiar de asta ?

(Omul de-atunci rămîne ca trăsnit de revelație.)

OMUL CU PROBLEME Și pe noi, de ce nu ? (Își ia de pe genunchi dosarele, le pune pe scaun, așezîndu-se apoi pe ele ; către Mama fetei.) Știți, aici am acte prețioase. Trebuie tratate cu grijă !

MAMA FETEI : Eu n-am decît grija fetei. O săptămînă întreagă a zăcut în spital, dar nu ăsta-i necazul cel mai mare... Mă tem să nu se omoare, dumneata n-ai de unde ști ce-nseamnă... Șase inși ! (Începe să suspine din nou în batistă.)

OMUL CU PROBLEME La urma urmei, cum să știu ?

PRIMARUL (către Omul de-atunci, arătînd spre Personajul cu trecut) : Ce zici, bre, nea... ? Ai auzit, ieri-dimineață i s-a spus să vină azi... Că mai convoacă pe cineva... (Confidențial.) Da-da-da, pentru el am fost chemați !

PERSONAJUL CU TRECUT : Îmi permit să vă precizez că nu sînt pus în afara legii. Mi s-a ridicat de mult și domiciliul forțat, nu mă aflu sub nici un fel de urmărire. Sînt ani și ani de-atunci ! Între timp am învățat o meserie pe care am profesat-o cîstit, am căpătat o pensie la fel de cîstită, pentru limită de vîrstă, așa că la Teaca n-aș sta pe spinarea nimănu !

PROFESORUL : Cred că problema nu trebuie pusă așa. (Personajului cu trecut.) Poate, acolo nu vă dorește nimeni.

OMUL DE-ATUNCI : Bun înțeles ! La Teaca n-ai prietenii, dom'ne Dumitrache ! N-ai nici rubedenii, după cite știu. Nici măcar celelalte două-trei familii Dumitrache nu-ți sînt neamuri... Ați ținut din tată în fiu să vă aduceți neveste de prin alte părți !

PRIMADONA Palpitant !

OMUL DE-ATUNCI : Neveste cu avere, cu nume și cu ifose ! Fetele din Teaca nu vă erau pe gust decît așa, pentru vreun copil din flori, de care nu voiați să știți nici cu spatele !

MAMA FETEI (activată brusc) : De ce-om respira oare același aer cu el ? (Personajului cu trecut, cu ură.) Spune, ai făcut și tu pe armăsarul ?

SECRETARA SECRETARULUI (Mamei fetei) : Tovarășa, de ce-l luați așa ? E bătrîn...

MAMA FETEI (iritată) : A fost și tînăr ! Dar ce știi dumneata ? Stai la căldurică, bei cafea... (Arată cu capul spre ceșcuțele goale, de pe pervaz.)

SECRETARA SECRETARULUI : Nu le-am bătut eu. Astă-noapte s-a lucrat pînă tirziu...

(Ușa capitonată se deschide, în cadrul ei apare Zugravul.)

ZUGRAVUL : Lăsați naibii cearta...

OMUL DE-ATUNCI : 'mneata nu te băga !

ZUGRAVUL (calm) : Ba mă bag. E locul meu de muncă, dacă vrei să știi. Și poate mă încurcă gălăgia, pricepi ?

PRIMADONA : La zugrăvit ?

(Secretara Secretarului se duce la pervazul ferestrei, stivuieste pe tavă ibricul și ceșcuțele de cafea.)

ZUGRAVUL : Sau poate mă dor șalele de-atita întindere pe pereți. Poate am nevoie de-un bob de odihnă. Că dincolo e-o bordură de trandafiri de jur împrejur, tocmai sub tavan, pe care trebuie să dau roz cu pensula... (Se reazemă cu umărul de tocul ușii.) Nu știu cum, dar la lucrarea de-acu' rozul nu-i prea reușit. Lasă-dire. Or fi ieșit la pensie ai de la controlul calității înainte să pună stampila și pe șarja din culoarea asta ?

PRIMADONA : Mai bine zi că vrei să tragi cu urechea.

ZUGRAVUL (apăsât) : Te cam ia gura pe dinainte, duduie. Dar află că mă interesează ce se discută aici... Doar nu trăiesc în Lună ! Numai că nu trag cu urechea. Ascult. E cu totul altceva.

SECRETARA SECRETARULUI (Zugravului) : Aici e audiența tovarășului secretar Costache, nu a dumitale ! Și el încă n-a sosit !

PRIMARUL : Discutăm problema ca cețățeni, până vine dumnealui.

(Secretara Secretarului ridică dintr-un umăr, ia tava cu cești, iese.)

PROFESORUL : Așa e, n-avem de ce ne feri...

PRIMARUL (Personajului cu trecut) : Mai întâi, de ce ți-neți să vă stabiliți la Teaca ? Dar... într-adevăr ți-neți ?

PERSONAJUL CU TRECUT (cu speranță) : Țin, domnule primar. Am făcut atita drum...

OMUL DE-ATUNCI (intransigent, Personajului cu trecut) : În locul 'mneatale, m-aș duce oriunde să-mi dau duhul, numai la Teaca, nu.

OMUL CU PROBLEME (Personajului cu trecut) : Cum de v-ați hotărât ?

PERSONAJUL CU TRECUT : Eu la Teaca m-am născut, la Teaca am crescut... De ce să nu mi se permită să și mor acolo ?...

PRIMARUL : Ei, ei, n-o luați și dumneavoastră în tragic. Numai că, ce să vă spun, nu-i prea bine să uităm cine-ați fost când v-ați născut, când ați crescut și când ați mai trăit prin locurile alea...

OMUL DE-ATUNCI : Așa ! Așa ! Păi nu ? Păi da !

PRIMARUL : Ce-or să zică oamenii ? Vă dați oare seama că mie, de exemplu, s-ar putea să-mi sară jumătate de comună în cap ? Sau chiar mai mult !

OMUL DE-ATUNCI : Eu, unul, vă sar precis, to'ar'șe primar ! O spun dinainte, ca să nu vă fie atunci cu supărare...

PRIMARUL (Personajului cu trecut) : Vedeți ?

OMUL DE-ATUNCI (Primarului) : Mă-nțelegeți, n-aș putea răbda ! (Personajului cu trecut.) Ai uitat că era cât pe ce să mă împuști ? (Personajul cu trecut face un efort să-și amintească. Nu izbutește, clatină, abătut, din cap.) Bun înțeles, dacă nu te pocneam peste mână !

PERSONAJUL CU TRECUT : Aha, aha... Dar n-aș fi putut să te omor.

MAMA FETEI (cu ironie aspră) : Milos din fire, nu-i așa ?

OMUL CU PROBLEME : Atunci, de ce erai înarmat ?

PERSONAJUL CU TRECUT (celorlalți, frecindu-și încheietura mâinii) : Au venit așa, deodată, m-au trezit din somn... Pușca nu era încărcată... N-aș fi putut băga un cartuș pe țeavă nici chiar să fi vrut să trag în careva !

OMUL DE-ATUNCI : Nu te cred ! Ți-ai dus pușca la ochi !

PERSONAJUL CU TRECUT : Ți-am spus adevărul, omule ! S-a cercetat ! Dacă era încărcată, ajungeam și mai rău !

OMUL DE-ATUNCI : N-ai auzit că nu te cred ? (Intorcându-se spre ceilalți.) Era negru la inimă ! Pină și iepurii de pe moșie îi vîna cu cartușe pentru lup... Când îi nimerea gogoloiul, îi arunca la șapte metri ! Și îi făcea zob ! N-avea el nevoie de carnea iepurilor, îi împușca numai din plăcerea dracului ! (Primarului.) Pe mine n-aveți cum conta. Vă sar în cap, cum ați zis chiar 'mnioastră !

PERSONAJUL CU TRECUT : Dacă aș avea acordul de principiu al județului...

OMUL DE-ATUNCI : Nu cu județul urmează să trăiești la Teaca... (Arătînd spre Primar.) Avem și noi organe ! Chiar locale !

PERSONAJUL CU TRECUT (celorlalți) : Într-un fel, am devenit și eu om al muncii...

ZUGRAVUL : Ha-ha-ha !

PERSONAJUL CU TRECUT : M-am calificat lăcătuș mecanic, am lucrat un număr de ani într-un depou de locomotive. Acum sînt pensionar. (Scoate dintr-un buzunar interior un sul de hîrtie.) Am aici și acte.

PRIMARUL : Bun. Am mai vrea să știm, așa în mare, ce-ați făcut și pe unde anume ați umblat după expropriere...

OMUL DE-ATUNCI : Ca să știm, la o adică, pe ce dăm orzul. Da' oricum, eu n-o să-l dau ! (*Intră Secretara Secretarului, cu tava cu cești spălate, o așază pe pervaz.*)

PRIMADONA : De ce-l tot pisați ?

OMUL DE-ATUNCI : Asta-i treaba noastră ! 'mneata ești tină ră, habar n-ai !

SECRETARA SECRETARULUI (*îngrijorată*) : Vai de mine, tot n-ai terminat ? Nu adînciți problema în lipsa tovarășului Costache !... (*Își scutură miinile ude, le șterge cu o batistută.*)

OMUL DE-ATUNCI (*liniștit*) : To'ar'șa, fiți pe pace ! N-o adîncim cu 'mnioastră !

MAMA FETEI : Eu zic să-l mai ia la întrebări !

PROFESORUL (*Personajului cu trecut*) : Poate n-ar fi rău...

(*Pauză grea.*)

PERSONAJUL CU TRECUT (*stringîndu-și între genunchi palmele împreunate*) : Patru ani de domiciliu forțat. Eu într-o parte a țării, soția în alta. Apoi, doi ani de închisoare. Deși normal ar fi trebuit invers...

PROFESORUL : La politici ? Pe-atunci, erau și din ăștia...

(*Personajul cu trecut nu răspunde.*)

OMUL CU PROBLEME : Pentru ce anume ?

PERSONAJUL CU TRECUT : Nici pînă azi nu știu precis... Cred că dintr-o eroare.

MAMA FETEI : Ce eroare ? (*Celorlalți, revoltată.*) Auziți, oameni buni ! Îngerașul !

SECRETARA SECRETARULUI : Vai, vai ! Eu plec, să știți că plec ! Chiar plec ! (*Începe să facă ordine în hîrtii, le pune în fișet, precipitată. Își oprește brusc privirile asupra Zugravului, parcă abia acum observînd că se află și el în antecameră.*) De ce stai, domnu' ? Timpul trece ! Și-apoi, tovarășul gospodar-șef zice că mai ai de aranjat și balconul !

ZUGRAVUL : Bine, bine... (*Intră fără chef în cabinet.*)

(*Secretara Secretarului se duce spre rețelele opus, ar vrea să bată în el cu pumnul, renunță. Se întoarce la biroul său, începe să lucreze încruntată niște tabele în mai multe exemplare, completează rubricile cu pixul.*)

PROFESORUL (*Personajului cu trecut*) : V-am întrebat dacă ați fost la politici. Nu mi-ați răspuns.

PERSONAJUL CU TRECUT : A, da, așa... Cei doi ani i-am făcut la drept comun... Baaa, dacă îmi amintesc bine,

vreo trei săptămîni m-au ținut și la politici. Dar fără să am vreo vină în acest sens... A fost de mult, știți cîte s-au petrecut atunci...

OMUL DE-ATUNCI : Să-i ridicăm statuie, to'ar'șe primar ! În centrul Tecii, să ne închinăm cu toții la ea ! (*Arătîndu-l cu degetul pe bătrîn.*) Omul care a suferit pe nedrept !

PRIMARUL (*cu reproș*) : Bre, nea... ! Între timp au mai trecut niște ani...

OMUL DE-ATUNCI (*pornit*) : Adică, trebă să uităm ?

PRIMARUL : Nu. Dar nici nu-i cazul să ne scăpăm în pantaloni. (*Omul de-atunci face o figură profund jignită.*) De data asta, chiar n-ai de ce te supăra. Voi am să spun că n-au trecut doar niște ani, ci am mai și crescut... Poți să crezi că te mai doboară vreo adiere ?

OMUL DE-ATUNCI : Dar nu l-ați auzit ? A stat și la politici ! Trebă să aflăm de ce !

PERSONAJUL CU TRECUT : O eroare a fost ! Îmi mențin declarația !

PRIMARUL : Nu v-a cerut nimeni o declarație. Doar discutăm.

PERSONAJUL CU TRECUT : Bine, hai să discutăm... Unul se afla acolo pentru că cineva depusese mărturie cum că îl văzuse lipind un afiș electoral pe-un transformator de înaltă tensiune. Un afiș din acelea, cu Soarele... În 1946 ! Un afiș al comuniștilor !

PROFESORUL (*foarte mirat*) : Și de ce l-au băgat la zdup ?

PERSONAJUL CU TRECUT : Tot dintr-o eroare. Sau poate din mania interpretării și răstălmăcirii...

OMUL CU PROBLEME : Nu înțeleg. Una-i una, alta-i alta.

PERSONAJUL CU TRECUT : Ba deloc. Știți, pe transformator era pictată o săgeată zigzagată...

OMUL DE-ATUNCI : Zigza... cum ?

PERSONAJUL CU TRECUT : Zigzagată.

PRIMARUL (*Omului de-atunci*) : Adică în zig-zag. Clar. (*Face prin aer, cu brațul, un semn sugestiv, repezit.*) Fulgeru' ăla. Așa-i și pe transformatoarele noastre, din comună. Toate au.

PERSONAJUL CU TRECUT (*ostînd*) : Să vedeți, săgeata pornea de lingă inscripția „Pericol de moarte” și arăta spre afișul electoral. S-a considerat că plasarea lui acolo fusese premeditată.

OMUL DE-ATUNCI (*neînțelegînd*) : A transformatorului ?

PRIMARUL (*dojenitor*) : Bre, nea... !

OMUL CU PROBLEME (*Personajului cu trecut*) : Vă abateți. Ce are problema dumneavoastră cu această evidentă plătire de polițe personale ?

MAMA FETEI (*dură, arătîndu-l pe Personajul cu trecut*) : Chiar așa, cu el nu s-a făcut o greșală ! A avut sau

n-a avut moși? A avut! A stors vlagă din oameni! S-a îmbuibat!

PRIMADONA Doamnă, prea multă asprime!

OMUL DE-ATUNCI (Primadonei): De ce-i ții partea?

MAMA FETEI (cu ură): Asta-i una! Dar să uit că în 1907 bunicul meu a fost împușcat în plină tinerețe, pe moșia unuia ca el? (Arată acuzator cu degetul spre Personajul cu trecut.) Să uit că biata mama a fost orfană de tată? Și ce-ai mai vrea să uit, fetico?

PRIMADONA: Ziceam și eu, așa...

MAMA FETEI: Să nu mai zici! Vezi-ți de treburile tale!

PERSONAJUL CU TRECUT (Mamei fetei, cu mare greutate): Pe bunicul dumneavoastră nu l-am omorât eu... Și nici pe altcineva... Așa că nu-i drept să...

MAMA FETEI (puternic): Dar ce-i drept? (Celorlalți.) Spuneți-mi careva, ce-i drept? Eu de ce mă aflu aici?

SECRETARA SECRETARULUI (precipitat): Gata. Am terminat. Mă duc-mă duc-mă duc! (Se îndreaptă hotărât spre ieșire; pentru sine.) Nu știu ce să fac... Sint nouă... (Sună telefonul. Se întoarce, ridică receptorul. E agitat. În receptor, aspră.) Da, comitetul! (Scurtă pauză.) Lipsește. (Scurtă pauză. Brusc, devine amabilă.) Să trăiți... (Scurtă pauză.) Nu, Bucureștiul încă n-a transmis nimic. Așteptăm. (Scurtă pauză.) Bine, rămân lângă aparat... (Pune nemulțumită receptorul în furcă, apoi se așază, scoate niște foi stenografiate, se pregătește să le descifreze. Celorlalți.) Rămîn aici, dar să știți că din acest moment sint surdă! Am de descifrat o stenogramă. (Începe să descifreze, străduindu-se să mimeze o detașare maximă.)

(Din cabinetul Secretarului apare Zugravul. Are o găleușă în care amestecă ceva cu un băț.)

ZUGRAVUL (morocănos): Al pe care nu-l interesează ce se întîmplă împrejur trăiește ca o broască țestoasă. (Dispare cu pași mășurați în cabinet, lăsînd întredeschisă ușa capitonată, de după care își mai arată o dată capul, pentru a termina replica.) Am citit nu știu unde că unele pot ajunge chiar la două sute de ani. Broaștele, zic. Dacă ar duce-o tot atîta și ăi ce trec prin lume cu ochii legați și urechile astupate... oare unde-am mai ajunge?

(Primadona chicotește amuzată, privind spre Secretară. Secretara Secretarului își fulgeră ochii în urma Zugravului, vrea să spună ceva, renunță, se apleacă și mai mult asupra stenogramei, transcrie apă-

sat textul. După un timp, și scoate din poșetă oglinjoara, începe să-și studieze joarte încrunțată un coș de pe frunte, făcînd abstracție totală de prezența celorlalți.)

PRIMARUL (cu îndoială, celorlalți): Poate-i bine să revenim la ale noastre... Că tot trece timpul.

OMUL DE-ATUNCI Să-i dăm drumul. Pe unde-ai mai fost?

PERSONAJUL CU TRECUT (parcă psalmodiînd): Un an am lucrat într-o colonie de muncă... Pe urmă iar domiciliu forțat, încă șase luni...

PRIMADONA: Nu prea înțeleg... Domiciliu și forțat?

MAMA FETEI: Nici n-ai cum. Nu erai pe-atunci. Te-ai născut în altă lume...

PERSONAJUL CU TRECUT: În vremea aceea, am căutat să aflu pe unde îmi mai era soția... Mi s-a spus că divorțase, nu-mi mai purta numele... Noroc că n-am apucat să facem și copii... Între timp, i se ridicase și supraveghearea de domiciliu, probabil s-a ținut seama de proveniența ei țărănească... (Primarului.) Știți că era fiică de țărani?

PRIMARUL: Nu.

OMUL DE-ATUNCI: Eu da. Era din Potirești. Dar o familie de țărani înstăriți de-a binelea. Altfel, fata n-ar mai fi izbutit să urmeze școli înalte...

PRIMARUL: Ce școli?

OMUL DE-ATUNCI: Liceul, to'ar' se primar! P'ormă, un an sau doi de facultate. În Franța. Cică belea arte. Naiba știe cum!

PERSONAJUL CU TRECUT (după ce-l privește un timp pe Omul de-atunci): Cînd am redevenit liber, m-am angajat la depoul acela... Am muncit bine, n-am avut nici o abatere... Se pot cere informații, referințe... Am pus și ceva bani deoparte, am pe C.E.C. vreo patruzeci de mii!

MAMA FETEI: Ce spuneam eu? Pofta banului tot i-a rămas!

PERSONAJUL CU TRECUT: Sint banii cu care visam s-o mai duc cîțiva ani la Teaca, fără a constitui o povară pentru nimeni... (Primarului.) Dar aș mai putea fi folosit și de-acum înainte... Ca lăcătuș sau chiar ca electrician.

PRIMARUL (gînditor): Mda...

PERSONAJUL CU TRECUT: Încă mai pot ține în mînă o șurubelniță, un ciocan, n-aș sta degeaba, aș munci... (Primarul se plimbă îngîndurat prin încăpere. Primadona își scoate din poșetă o tabletă de gumă de mestecat, o desface, o rupe în două, oferindu-i jumătate Mamei fetei. Mama fetei refuză cu o strîmbătură. Primadona dă din umeri, începe să mestece întreaga ta-

bătă, într-o atitudine relaxată. *Personajul cu trecut, tuturor.*) Aș munci cu toată tragerea de inimă!

PROFESORUL : De zis, da, e ușor !

OMUL DE-ATUNCI : Să i-o spui lu' mut'u, boierule !

PRIMARUL (*oprindu-se grav în fața Personajului cu trecut*) : Poate gîndiți cum ziceți... Dar hai să stăm strimb și să judecăm drept. Ați stăpînit la Teaca mai bine de jumătate din pămîntul de azi al oamenilor. E adevărat ?

PERSONAJUL CU TRECUT : Adevărat...

PRIMARUL : Conacele, tot ale dumneavoastră au fost. Moara, așijderea. Ca și multe altele, dealtfel.

PRIMADONA : Și ce-i cu asta ? Au fost, s-au dus, gata...

MAMA FETEI (*muștrătoare*) : Stai cuminte, fetico ! Deși coaptă, încă ești destul de crudă.

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*) : Să privim lucrurile pur omenește, dacă nu de pe poziții de clasă. (*Mai mult pentru sine.*) Cu toate că, uite, greșesc : parcă poziția de clasă n-ar fi omenească ? În fine, mai întii hai să judecăm de pe poziția dumneavoastră. Va să zică, va să zică... (*Reîncepe să se plimbe, căutîndu-și preocupat cuvintele. Se oprește lângă reșou, pune degetele pe el, imediat și le retrage.*) Fui, frige !

SECRETARA SECRETARULUI (*ridicîndu-și ochii din hirtii*) : Frige ? Vai de mine, dar l-am lăsat pentru că părea stricat.

PRIMARUL (*examinîndu-și degetele*) : De la părere pînă la arsură ați văzut și dumneavoastră cît e...

(*Secretara Secretarului se ridică, scoate reșoul din priză, revine la birou, reîncepe să descifreze stenograma.*)

OMUL CU PROBLEME (*Secretarei Secretarului, jovial*) : Vedeți ? N-aveți cum fi surdă, duduîță !... Reacționați !

SECRETARA SECRETARULUI (*didactic*) : Ba sînt ! Vă rog să rețineți ! N-am chef să... să... Eu bat la mașină ! Atît !

PROFESORUL : Mă iertați, aș zice că pe toți trebuie să ne intereseze ce se întîmplă cu omul din preajma noastră. Indiferent cine ar fi el, indiferent cine am fi noi.

SECRETARA SECRETARULUI : Eu sînt nouă aici. Doar v-am spus. (*Iși reia locul.*)

(*Profesorul schițează un gest de mare nedumerire.*)

PRIMARUL (*oprindu-se din nou în fața Personajului cu trecut*) : Va să zică, admitînd că s-ar aproba revenirea dumneavoastră la Teaca, oare cu ce ochi

ar trece cetățeanul Dumitrache pe lângă fostele lui domenii ? Ce sentimente ar avea pentru proprietarii lor actuali ?

OMUL CU PROBLEME : Cum ar răspunde la binețele celor care au luat parte la expropriere ? Bine'nțele, dacă l-ar mai saluta careva.

OMUL DE-ATUNCI : Cine să-l salute, dom'ne ? Cine să-l salute ? Și de ce ?

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*) : N-ar fi pentru dumneavoastră un chin viața la Teaca ? Judec drept ? Vă rog să-mi spuneți. (*Personajul cu trecut deschide gura, pare că vrea să răspundă, falca îi tremură.*) Înțeleg, e dificil. Dar nici nu-i nevoie să-mi răspundeți, cred că recunoașteți justetea argumentelor... S-o luăm însă și pe cealaltă parte : cum îl vor accepta sătenii pe fostul moșier în mijlocul lor ?

ZUGRAVUL (*scofîndu-și capul de după ușă*) : E așa de greu să vă închipuiți ?

OMUL DE-ATUNCI : Iar te-amesteci !

ZUGRAVUL : La urma urmei, de ce nu m-ar interesa și pe mine ? (*Deschide și mai mult ușa, o lasă așa, după care dispare pentru a-și relua lucrul.*)

OMUL CU PROBLEME (*Personajului cu trecut*) : Nu se poate ca oamenii să fi rămas nesimțitori la uriașa disproporție dintre avutul lor și averea dumneavoastră, dintre truda lor și huzurul dumneavoastră. Așa că eu îl înțeleg pe zugrav.

PRIMARUL : E dreptul lor, nu li-l putem lua... Și nici nu vrem să-l luăm, e bine să se știe treaba asta !

MAMA FETEI (*Personajului cu trecut*) : Nici nu te-i fi întrebat vreodată cîți din sărăcii satului n-aveau cu ce potoli foamea copiilor, în vreme ce la conac se dănțuia, în fața meselor cu bunătățuri.

ZUGRAVUL (*scofîndu-și capul de după ușă*) : Din care jumătate s-or fi dat apoi ciînilor și porcilor... (*Dispare.*)

PRIMARUL : În această situație... în această situație... cum credeți, domnule Dumitrache, că vă puteți integra în colectivitatea satului ?

(*Personajul cu trecut e copleșit de povara discuției. Sună telefonul.*)

SECRETARA SECRETARULUI (*în receptor*) : Da, partidul. Care inspectorat ?... De miliție ? Spuneți ! (*Ascultă, se crispează.*) Vai de mine ! (*Primarului, acoperînd receptorul cu palma.*) Ați avut dreptate ! (*Continuă să asculte comunicarea.*) (*Primarul o privește nedumerit. Secretara Secretarului în receptor.*) Cîți?... O, sărăcuții !... Da, comunic imediat... În dreptul grădiniței numărul patru ? (*Așază receptorul în furcă, ia o coală de hîrtie, o fixează rapid în mașină, bate încruntată, cu*

viteză. Scurtă pauză. Toți o privesc, pînă cînd termină de bătut 3—4 rînduri. Secretara Secretarului, Primadonei, smulgînd cu zgomot hîrtia din mașină.) Într-adevăr, a fost un accident... Un autocamion... (Îndreptîndu-se spre ușă.) A intrat într-un șir de copilași care se întorceau de la plimbare... (Iese.)

(Scurtă pauză. Crispăre generală.)

OMUL DE-ATUNCI De-aia și mașina cu megafonul...

MAMA FETEI : O fi grav ?

OMUL CU PROBLEME : Niște bezmetici ! Se văd cu volanul în mînă și gata, nu-i mai poți opri !...

OMUL DE-ATUNCI Se dau pedepse prea ușoare...

(Scurtă pauză. Fiecare e cu gîndurile lui.)

PERSONAJUL CU TRECUT (ștergîndu-și fruntea cu palma) : Eu... eu aș ieși puțin...

MAMA FETEI : De ce să ieși ?

PRIMARUL (Personajului cu trecut) : Încă n-am lămurit situația... Să mai chibzuim !

OMUL DE-ATUNCI (ridicîndu-se de pe scaun) : Ce să mai chibzuim ? E limpede, nu-l putem primi !

OMUL CU PROBLEME (Omului de-atunci) : Deși nu sînt din Teaca, și, ca atare, nu sînt implicat direct în problemă, cred că aveți dreptate.

OMUL DE-ATUNCI Bun înțeles. (Primarului.) Și-apoi, știți și 'mnioastră, to'ar'șe primar : perțonal am fost printre cei dintîi la espopiere ! Cum naiba să-l primesc înapoi, după ce i-am dat cu piciorul în partea moale ? !

OMUL CU PROBLEME (celorlalt) : Dacă vrea neapărat să nu fie singur, să se ducă la un azil de bătrîni. Sînt destule în țară. Tot zice că are niște bani adunați... (Personajului cu trecut.) Plus pensia, nu-i așa ? Care poate curge, â-hă-hăăă, încă mult și bine !... La azil ați trăi ca-n rai !

OMUL DE-ATUNCI : Iar dacă le-ar mai da și ceva bacșișuri infirmierelor, ar fi domnul domnilor ! (Personajului cu trecut.) Să te tot simți ca la două'j' de ani !

PROFESORUL : La azil, iată într-adevăr o idee mult mai acceptabilă ! Să privim lucrurile umanitar.

OMUL DE-ATUNCI : În Teaca s-ar ofi-tica de nouă's'nouă de ori pe zi. (Personajului cu trecut.) Scurt, n-are rost să ne negustorim !

PERSONAJUL CU TRECUT (timid, rugător) : Dar pe mine, pe mine de ce nu vreți să mă înțelegeți ?

(Tăcere grea. Toți îl fixează mut, ca pe o mare curiozitate, pe bătrîn. Apoi își iau privirile de la el, se cercetează unii pe alții, pe chipurile tuturor se citește mirare, surpriză, supărare, chiar revoltă. E o atmosferă apăsătoare, care se prelungește.)

SECRETARA SECRETARULUI (intră, îndreptîndu-se spre birouaș) : S-au dus doi tovarăși la fața locului. Și unul la spital... (Se așază, rămîne un timp cu templele cuprinse în palme.)

OMUL DE-ATUNCI (Personajului cu trecut) : Eu zic să stai liniștit și să-ți vezi de numărătoarea aia, de-a-ndoa-selea... (Scurtă pauză.) 5... 4... 3... 2... 1... Cum fac americanii la televizor cînd pleacă în Lună. Orișicît, la Teaca încă n-au dat buzna ciinii cu colaci în coadă. De ce să cazi tocmai pe capul nostru ?

PRIMADONA Doar a spus e și satul lui...

OMUL DE-ATUNCI Satul lui ? Aleluia, a fost odată ! (Personajului cu trecut.) Asta nu mai e satul 'mneatale. Du-te-n altă parte. Ai toată libertatea ! Dar mai bine-ai rămîne la București... Noi încă n-avem apă caldă și nici privăți lîngă odaia de dormit... La anii pe care-i ai, contează !

MAMA FETEI Ce-l tot dăscălim ?

OMUL DE-ATUNCI : Pen'că vrea să ne-o coacă ! (Scurtă pauză.) Azi aveam berechet de lucru în ceape, iar diseară ceva și mai important : o cumetrie la un nepot ! (Bate puternic cu pumnul în birouașul Secretarei Secretarului.) De ce să mă pună tocmai azi pe drumuri ? (Arată acuzator spre Personajul cu trecut.)

(Secretara Secretarului, parcă fără să fi auzit lovitura pumnului, începe să fredoneze o melopee, în note triste. Cîteva clipe grele, dominate doar de melodia fredonată de Secretară.

Personajului cu trecut i se face deodată rău. Dă să se ridice, recade pe scaun.)

PERSONAJUL CU TRECUT (sfîrșit) : Vă rog, un pahar cu apă...

(Primadona se repede la cana cu apă de pe pervaz, dă să toarne într-un pahar, se oprește, examinîndu-i cu o grimasă conținutul.)

PRIMADONA : Puah, are praf de zugrăveală... Și-o muscă ! (Cutremurîndu-se.) Ba nu, e urechelnită !

MAMA FETEI N-are a face. Crezi că pe unde a umblat o fi băut apă sfințită ?

(Primadona îi aruncă Mamei fetei o privire încărcată de reproș, ia cana, iese repede pe ușă.)

Personajul cu trecut se sufocă. Secretara Secretarului fredonează în continuare. Ceilalți sînt oarecum descumpaniți, însă fără a-și părăsi locurile.)

ZUGRAVUL (apărind în scenă): Descheiați-l careva la gît! Ia uitați-vă la mîinile mele, îi minjesc cămașa cu vopsea! (Intrucît ceilalți încă nu se mișcă, Zugravul se apropie repezit de bătrîn, îi descheie nasturii cămășii, îi lărgște gulerul hainei. Pe cămașa Personajului cu trecut apar pete de vopsea.)

(Omul cu probleme începe să-i facă bătrînului vînt cu un dosar. Profesorul deschide larg fereastra. Ceilalți nu schițează nici un gest.)

OMUL DE-ATUNCI Se preface!

(Apare Primadona, cu cana plină, îi dă bătrînului să bea direct din ea, apoi își udă palma și-i tamponează tîmplele și fruntea. Nu se citește în atitudinea nimănui milă, ci doar o grijă rece, alarmă de-țasă. Personajul cu trecut își revine.)

PERSONAJUL CU TRECUT (recunoscător): Mulțumesc, rog să fii iertat...

ZUGRAVUL: Cum vrei, cum vrei. (După ce se încredințează că bătrînului îi este mai bine, dispare dincolo de ușă ce dă în cabinetul Secretarului.)

(Ceilalți își reiau locurile. Secretara Secretarului se duce la fereastră, rămîne acolo, privește afară. Nu mai fredonează.)

OMUL DE-ATUNCI (cu reproș, bănuitor): Te ții de șotii, boierule?

PRIMADONA: E bătrîn...

OMUL DE-ATUNCI Și eu nu-s?

(Omul cu probleme își reia lucrul la dosare. Primarul pare din ce în ce mai preocupat, începe să se plimbe cu pași rari, întunecat. După un timp se oprește în fața Personajului cu trecut, îl privește intens cîteva clipe, apoi se așază lîngă el.)

PRIMARUL: Știți cum a venit problema asta a dumneavoastră pe capul meu? Știți cum? Ca un colac peste pupăză! Să fii drept, nu-mi dau seama cam cum ar sta un colac peste o pupăză, dar, în orice caz, cred că asta e cea mai a dracului situație din cîte pot exista.

PERSONAJUL CU TRECUT (încet, pierdut): Da, da, da...

PRIMARUL: Munca mea de președinte al Comitetului executiv, imbinată cu

sarcina de partid, pe care o am, de organ ales vreau să zic, înseamnă mult, chiar și într-o comună ca Teaca. (Se ridică, începe să se plimbe din nou, continuîndu-și replica.) Treburile obișnuite, administrative, economice și politice, despre care unii poate au impresia că merg de la sine. Întocmirea hîrtogăraiei obligatorii. Rezolvarea nu știu cărei neînțelegeri între culare și cutăriță. Elucidarea cazului ICS unu, ICS doi, ICS șaptezeci și șapte...

(Sună telefonul. Secretara Secretarului sare spre el, ca spre o salvare.)

SECRETARA SECRETARULUI (în receptor): Da, cabinetul tovarășului secretar Costache... (Ascultă, întunecîndu-se din ce în ce. După ce așază receptorul în furcă, se adresează celorlalți.) Șoferul tovarășului Costache. Zice că iar întîrzie. Nu mult. Verifică ceva pe traseu...

OMUL CU PROBLEME: Cam cît?

SECRETARA SECRETARULUI: N-aș putea spune. (Se duce din nou la fereastră.)

OMUL CU PROBLEME: Nici măcar cu oarecare aproximație?

SECRETARA SECRETARULUI Cum, Doamne iartă-mă, să cunosc programul tovarășului Costache? Are o sumedenie de sarcini, uite-așa se-nvîrtesc problemele în jurul lui! (Schitează cu brațul o vîjelie circulară.) Iar cînd e pe teren... of!

OMUL CU PROBLEME: Clar. Oricum, merg să dau un telefon la întreprindere. Sau îmi permiteți de aici?

SECRETARA SECRETARULUI E mai dificil. Trebuie să rămînă liber... (Sună telefonul.) Vedeți? Ca la gară!

OMUL CU PROBLEME: Bine, m-oi descurca eu... (Își privește ceasul.) Oficial, programul personalului TESA s-a terminat, dar, știți, neoficial, se mai stă și peste. (Iese, stringîndu-și gîrliu sub braț teancul de dosare.)

SECRETARA SECRETARULUI (în receptor): Da, comitetul. Pofțiți! (Ascultă.)

MAMA FETEI: Dacă-i pe-așa, fug și eu vreo juma' de ceas... Să mai cumpăr și varză. (Din ușă.) Poate trec și pe-acasă... Cine mai știe ce-i dă fetei în gînd? (Începe să plîngă, iese, cărînd în ambele mîini plasele cu cumpărături.)

SECRETARA SECRETARULUI (în receptor): Vă rog, problema nu-i de competența mea... Tovarășul Costache? Nu, nu e... (Scurtă pauză.) Dar înțelegeți, mă depășește! V-aș ruga să reveniți... (Pune receptorul în furcă, apoi se duce la perete, bate puternic în el cu pumnul.)

PRIMARUL (*opindu-se din nou în limbă*
Personajul cu trecut): N-am terminal,
mai am și alte ocupații...

OMUL DE-ATUNCI De ce vă spovediți,
to'ar'șe primar? Ce-i el, popă?

PRIMARUL (*Personajului cu trecut, fără*
să-l ia în seamă pe Omul de-atunci,
numărind pe toate degetele): Controla-
rea responsabilă, adică la sînge, a
ceapeurilor din comună, a iaseului, a
stațiunii de mașini agricole, a școlilor,
a căminelor culturale, a cooperativei
de consum, a organizațiilor de masă
și obștești, a postului de miliție, a
dispensarului uman și a celui vete-
rinar, a grădiniței de copii... Și nu nu-
mai control, ci și îndrumare! Bineîn-
țeles, atît cît ne pricepem. La Teaca
nu sîntem chiar doctori în toate cele...

(*Intră Activistul.*)

ACTIVISTUL (*Secretarei Secretarului*):
Ce s-a întîmplat, tovarășa Marcela?
De ce bați? Am spus, nu pot să stau
în locul dumitale...

SECRETARA SECRETARULUI Iar ne-a
sunat directorul de la Construcții. Po-
vestea cu cimentul. Susține că nu e
vina lui. Vă mai ocupați de ei?

ACTIVISTUL: Un lucru e sigur: vagoa-
nele cu ciment au așteptat o săptămînă
la rampa de descărcare fără ca cineva
să ridice măcar un deget... N-au de-
cît să plătească! Dar să văd ce spun
și cei de la economic... (*Iese.*)

PRIMARUL (*Personajului cu trecut, con-
tinuîndu-și numărătoarea pe degete*):
Ținerea legăturii pe diverse probleme
la zi cu eşaloanele superioare...

PERSONAJUL CU TRECUT (*parcă trezit*
din somn): Poftim? Cum?

PRIMARUL: Vorbeam de ocupațiile
mele. Mă întrerupsese tovarășul...
(*Arată spre ușa ce dă în hol. Per-
sonajul cu trecut dă din cap, în semn*
că începe să priceapă.) Primirea cîte
unui șef, învîrtirea în jurul lui toc-
mai cînd îmi crapă maseaua să rezolv
cine mai știe ce, explicații, asculta-
rea criticii sau... uneori... a laudelor,
zăbovirea la masă cu el — asta aproape
întotdeauna —, apoi ședințele de tot
felul, ba la noi, ba mai sus, opera-
tivele de seară, discuțiile curente de
la om la om cu conștenții, că doar
cu ei trăiesc și muncesc. Eh, cam as-
tea ar fi, foarte pe scurt, o parte din
treburile mele.

PROFESORUL: Eu, unul, nu vă invidiez.

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*):
Alte colace peste pupăza aceea ar fi
problemele de campanie. Campanie de
primăvară, campanie de vară, cam-
panie de toamnă și chiar de iarnă. Plus
alte campanii, de care nu ducem lipsă.

Trebuie pus osul, nu-i de glumit cu
ele.

PERSONAJUL CU TRECUT (*cu aerul că*
n-a auzit nimic): Da, așa...

PRIMARUL Uite, și sistematizarea co-
munei e tot o treabă de campanie.
Dar de campanie mai îndelungată.
Sîntem chiar la început.

PRIMADONA (*cu admirație*): Dar cînd
mai puteți să faceți față la atîtea?
Ziua n-are decît douăzeci și patru de
ore...

PRIMARUL: Da, timpul ne mai și încă-
lecă, domnișoară... Ne încălecă bini-
șor.

ACTIVISTUL (*din ușă, Secretarei Secreta-
rului*): Tovarășa Marcela, dacă mai
sună cumva directorul de la Construc-
ții, spune-i că problema se va discuta
în plenara comitetului de partid pe
întreprindere. Să dea socoteală acolo,
în fața oamenilor. Nu aici, prin tele-
foane și note justificative... (*Iese.*)

SECRETARA SECRETARULUI (*pentru*
sine): E normal... (*Primarului.*) Fără
ciment, betoniștii n-au avut o săptă-
mînă întreagă front de lucru...

OMUL DE-ATUNCI I-o fi ars și la bani,
nu-i așa?

(*Secretara Secretarului ridică din umeri,*
continuă descifrarea stenogramei.)

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*):
Revenind la problema sistematizării,
aflați că lucru mai greu ca ăsta n-am
văzut, n-am apucat, trebuie să recu-
nosc... Vă simțiți mai bine?

PERSONAJUL CU TRECUT (*tresărind*):
Da, mult mai bine...

PRIMARUL: Ne stoarcem creierii, ne
spargem bojocii, facem din noapte zi,
pentru fel de fel de îmbunătățiri ale
ideii...

OMUL DE-ATUNCI: Muncă! Nu? Gri-
jă! Nu? Oboseală! Nu?

(*Personajul cu trecut incuviințează abă-
tut din cap după fiecare întrebare.*
Afară începe să plouă.)

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*): Ei
bine, și uite colacul colacelor peste
pupăza pupezelor: sosirea dumnea-
voastră! Păi de asta ne mai ardea?
(*Privește pe fereastră.*) Ce mai plouă!
(*Scurtă pauză.*) Vreți un măr? (*Fără*
să aștepte răspunsul, se îndreaptă
*spre servieta de pe canapea, o des-
chide, scoate un măr pe care, după*
ce-l freacă de mîneca hainei, i-l oferă
bătrînului. Personajul cu trecut ezită
puțin, apoi ia mărul. Mușcă atent. Nu
mai are prea mulți dinți. Rafalele de
*ploaie pătrund în cameră prin fereaș-
tra deschisă. Secretara Secretarului*

încinge geamul, apoi își continuă lucrul. *Primarul, Personajului cu trecut, arătând cu capul spre măr*: Ei, cum e ?

PERSONAJUL CU TRECUT (*plescând din limbă*) : Foarte bun...

PRIMARUL (*cu satisfacție*) : De la noi, din Teaca. O livadă de douăzeci și opt de hectare. Știți unde ? Pe dealul dinspre pădure. Un deal golas, lutos, brăzdat de ripe, nu incolțea pe el nici măcar pirul... Trebuie să vă amintiți ! Era al dumneavoastră !

PERSONAJUL CU TRECUT (*visător*) : Parcă...

PRIMARUL : L-am doftoricit, i-am scos untul la suprafață... Și, vedeți ? (*Arată spre măr.*)

PERSONAJUL CU TRECUT *Intr-adevăr, o minune...*

(*Zimbînd, Primarul se îndreaptă spre servietă, o deschide larg, trece pe la fiecare dintre cei aflați în scenă, îi servește. Din cabinetul Secretarului apare și Zugravul, ia pe alese trei mere, dispăre cu ele îndărătul ușii. Toți mănîncă mere, cu mare poftă.*)

OMUL DE-ATUNCI (*Personajului cu trecut*) : Bun înțeles, livada a apărut în lipsa 'mneatale !...

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*) : Ai putea zice că guști chiar din pomul oprit... Probabil, or fi foarte bune merele alea, altfel n-ar fi rămas în gura fiecărui popă care ne vorbește despre rai, he-he-he, mhe ! (*Scurtă pauză.*) După cum vedeți, am scos eticheta de pe pomii opriti...

PERSONAJUL CU TRECUT (*mîncînd cu mare poftă cotorul mărului*) : Depinde de unghiul de vedere... Pentru unii, poate mai există și pomi opriti... (*Temător.*) Stabilirea la Teaca e tot un fel de pom.

(*Momente de tăcere încordată.*)

PRIMARUL (*încruntat*) : Nu vă contra-zic... Tocmai de aceea, mai stau la îndoială și-mi bat capul ce anume să-i răspund tovarășului secretar...

OMUL DE-ATUNCI : De ce vă omoriți cu firea, to'ar'șe primar ? Nu, și gata !

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*) : Bineînțeles, unghiul ! Că doar n-o să priviți în jur cu ochii mei, și nici cu-ai altuia dintre săteni ! E normal, aveți ochi proprii ! Și-atunci, de ce dracu' să nu sacrificăm plăcerea unuia, adică a dumneavoastră, de dragul plăcerii mai multora, adică a celor opt mii de oameni din comună ?

OMUL DE-ATUNCI (*cu satisfacție*) : Cam pe ocolite, dar tot ați ajuns la vorba mea, to'ar'șe primar...

PRIMARUL (*supărat*) : Ba n-am ajuns, bre, nea... ! N-am ajuns niciunde !

PROFESORUL (*Primarului*) : Sînteți chiar atît de nesigur în decizie ?

PRIMARUL : Dar nu pot, dom'le, nu pot hotări de unul singur ! Mai ales într-o asemenea situație !

OMUL DE-ATUNCI : Păi, nu sîntem doi ?

PRIMADONA (*Personajului cu trecut*) : Ierțați-mă că mă amestec... Poate, totuși, n-ar fi rău să renunțați... După cum se pune problema, eu, în locul dumneavoastră... Omul are și-o min-drie !

PERSONAJUL CU TRECUT : Nu fîr de-cît să întreb dacă se poate. Aici, la județ.

OMUL DE-ATUNCI (*plesnindu-și exasperat palmele*) : Mai bine mă prindea ziua asta în vreun conced de boală, to'ar'șe primar ! Ținut la pat !

PRIMARUL : Eu, unul, mi-oi întreba și consătenii. Cît mai mulți. Vorbind de la om la om. Că trebuie să atrîne și părerea lor, n-are rost să ne pripim... Am să-i propun asta și tovarășului se-cretar...

OMUL DE-ATUNCI : Mde, cum credeți...

PRIMARUL (*Personajului cu trecut*) : Iar dacă oamenii or zice nu, apoi o fi nu ! Judec drept ? Vă rog să-mi răs-pundeți. Ca să n-avem vorbe, mai tîr-ziu...

PERSONAJUL CU TRECUT (*abătut*) : Da, aveți dreptate...

PRIMADONA (*Personajului cu trecut*) : Cine v-a pus să vorbiți de unghi-u' ăla ?

PRIMARUL : Așa că... vor stabili oame-nii comunei ce-i de făcut. (*Scărpi-nîndu-se în cap.*) Complicată chestie !

(*Primadona începe să se ulte insistent la ceas, apoi se ridică în picioare. Ră-mîne un timp așa, pîrînd că ar vrea să plece. În cadrul ușii apare Activistul.*)

ACTIVISTUL : Tovarășul secretar încă n-a sosit ?

SECRETARA SECRETARULUI : Nu. E pe drum. (*Activistul dă să plece.*) Vă rog, nu plecați... (*Cu o mînd sufe-rîndă.*) Simt că pur și simplu îmi plesnește capul. Nici de data asta nu vreți să stați puțin în locul meu ?

ACTIVISTUL : Aș sta cu plăcere, dar tocmai am doi tovarăși în birou... De la Combinat. O problemă cu produ-sele noi și mentalitățile vechi. Trebuie ajutați. (*Iese.*)

(*Secretara Secretarului își ia tîmplele în palme, stă un timp în această poziție, apoi își face de lucru cu hîrtille, după care se apucă să ascuță toate creioanele din paharul de alături.*)

PRIMARUL (Personajului cu trecut): Și unde veți locui, dacă totuși s-o hotărî să rămîneți?

SECRETARA SECRETARULUI (străduindu-se să nu răbufnească). Cămenii buni! Am atîta de lucru!... (Arată teancul de hirtii.)

PRIMARUL (Secretarei Secretarului): Nu mai durează mult. Ați spus că tovarășul secretar e pe drum... (Personajului cu trecut.) La conace, exclus. Le-am dat altă destinație.

PROFESORUL: Normal. Dar, să știți, prin alte părți le-au dărimat! Chiar și pe cele foarte trainice! (Rîde.) Motivînd zelul distructiv prin necesitatea de a rupe total cu trecutul! Cunosco personal un caz...

PRIMARUL: Într-unul din conace noi am făcut o grădiniță, iar în altul, dispensar. (Personajului cu trecut.) Așa că... asta-i!

PERSONAJUL CU TRECUT: Pînă una, alta, mă gîndisem la vreo gazdă...

OMUL DE-ATUNCI (neîncrezător): Să vedem cine te-ar primi.

(Se înserează. Secretara Secretarului se ridică, aprinde lumina, se întoarce la birou.)

PERSONAJUL CU TRECUT (Primarului, între timp): Zic „pînă una, alta”, pentru că v-aș cere permisiunea să-mi clădesc și-o căsuță, în perimetrul satului... După moarte aș dona-o obștii.

OMUL DE-ATUNCI: Ce căsuță, dom'ne? Schița de s'ematizare nu prevede decît case cu etaj! Aleluia!

(Personajul cu trecut înghite în sec, spasmodic, de cîteva ori.)

PRIMARUL (muștrător): Bre, nea..., ce dracu'!

PRIMADONA (se apropie de ușă; Secretarei Secretarului): Tovarășă, știți, eu m-am gîndit să plec.

SECRETARA SECRETARULUI: Oricum, să nu întîrziati mult. Tovarășul secretar poate pica oricînd.

PRIMADONA: Mulțumesc, dar nu mă mai întorc. Am o întîlnire, v-am mai spus...

SECRETARA SECRETARULUI: Și dacă... uitîndu-se pe listă, tovarășul întreabă de dumneata?

PRIMADONA: Odată ce i-am lăsat omului o oră... Un sfert, treacă-meargă, că și așa e academic, dar mai mult... Dumneavoastră v-ar plăcea să nu mai găsiți persoana? Bună seara! (Iese.)

(În ușă apare Mama fetei. Pare foarte obosită, gișie. În mîini are cu o plasă mai mult, plină cu cumpărături, între care două căpășini de varză. Părul femeii e ud de ploaie.)

MAMA FETEI (Secretarei Secretarului): N-a venit?

SECRETARA SECRETARULUI: După cum vedeți.

MAMA FETEI: Atunci... zic să mai trag o fugă, pînă peste drum. Au adus te-lemea. Poate prind și eu... (Ieșind.) Uite-acuși închide.

OMUL DE-ATUNCI (Primarului): Așa e. S-a dus dracului și autobuzul...

*PRIMARUL: Să se ducă. De el ne arde nouă acum?

OMUL DE-ATUNCI (necăjit): Și cumetrie?

(Primarul îi aruncă Omului de-atunci o privire nimicitoare.)

OMUL DE-ATUNCI: Fără mine nu poate să înceapă...

PRIMARUL: Mai mare cumetrie ca asta de-aici, mai va! (Personajului cu trecut.) Ați auzit: conform noului proiect de sistematizare, tot ce se construiește trebuie să aibă parter și un etaj. Asta costă mai mult decît ați izbutit să puneți deoparte. Și-apoi, trebuie să vă găsiți un vecin. Un colacatar, dacă vreți.

OMUL DE-ATUNCI: Cine credeți că l-ar dori? Am avut un nebun, dar a murit! Tudose al lui Promoroacă!

PRIMARUL: Deocamdată, să vedem ce s-o hotărî... Dar, ca să fiu sincer, parcă nici eu n-aș fi de acord... Doar atîta, că sinteți bătrîn. Nu mai contați mult nici ca „fost”...

(Apare Zugravul. Rămîne în ușa cabinetului, ștergîndu-și mîinile cu șomotoage de hirtie de ziar.)

SECRETARA SECRETARULUI (arătînd spre cabinet): Uu-uf, ce miros de humă vine de dincolo! (Privind pe fereastră.) Parcă a stat și ploaia... (Se duce la fereastră, o deschide larg, inspiră adînc.)

PERSONAJUL CU TRECUT (abătut): Da, sînt bătrîn...

PROFESORUL: Ar mai fi ceva, tovarășe primar... Anii ăștia, care au trecut, ne-au făcut mai tari și mîi siguri din cel puțin cîteva puncte de vedere. (Arătînd spre bătrîn.) Pe cine ar mai putea opri dumnealui din drum?

PRIMARUL: Adevărat, adevărat, dar de comentat, tot se va comenta.

PROFESORUL: Firește. Dar omul nu trăiește numai comentînd.

OMUL DE-ATUNCI (Profesorului): De ce să înțelegem anapoda omenia românească?

PROFESORUL: Mai întîi, nu trebuie să înțelegem așa capacitatea oamenilor de a discerne binele de rău și de a participa ei înșiși la luarea de decizii în probleme care îi privesc...

PERSONAJUL CU TRECURT (*după o scurtă tăcere, timid, Primarului*): Pina la decizia despre care vorbea domnul profesor, aş putea măcar să revăd satul? (*Cu speranţă.*) De pildă, miine... PRIMARUL: De ce nu? OMUL DE-ATUNCI (*Personajului cu trecut*): Şi... dacă te prinde noaptea? PERSONAJUL CU TRECURT (*tresărind*): Cine să mă prindă noaptea? Şi de ce? Şi ce să-mi facă? OMUL DE-ATUNCI: Dacă înnoptezi în sat. Asta am vrut să zic. Unde dormi? PERSONAJUL CU TRECURT: Aaaa... M-aş putea culca foarte bine pe-o bancă, în coridorul primăriei. Sau pe-o masă. PRIMARUL: Nu se poate! Păi, ce simtem noi? (*Omului de-atunci.*) La camera oficială, cine o mai fi? OMUL DE-ATUNCI (*uluit*): Ca vă dă prin gând, to'ar'şe primar? Camera e pentru to'ar'şii activişti! PRIMARUL: Revizorul de la Centrocop o fi plecat? OMUL DE-ATUNCI: Azi-dimineaţă. Dar a rămas ziaristul de la Bucureşti. 'Mnioastră ştii mai bine. PRIMARUL: Şi ce-i cu asta? Şi-aşa sint acolo trei paturi... OMUL DE-ATUNCI: O facem gogonată, că ziaristul e omul dracului: îl trage de limbă pe boier, află că-i pe cale să ne devină consătean, p'ormă ne coace un articol de să-ţi bagi unghiile-n gît! Un articol cu fel de fel de întrebări, una pe faţă, una pe dos, una pe faţă, una pe dos... Ne-or plesni minţile în cruciş şi-n curmeziş! PRIMARUL: Dar obrazul nu ne-ar plesni? Cum dracu să-l lăsăm pe mese? OMUL DE-ATUNCI: Faţă de cine ziceţi că ne-ar plesni obrazul? Faţă de el? PRIMARUL: Aşa, în general...

(*Uşa ce dă spre hol se deschide, intră Secretarul. Peste costum poartă o pelerină de ploaie, de pe care picură apa. Secretara Secretarului râsuflă uşurată. Se ridică în picioare. Zugravul dispăre în cabinet.*)

SECRETARUL (*cu un ton familiar*): Bună seara, tovarăşi. Vă rog să mă iertaţi, am întârziat amarnic... Problemele! Nu se mai termină! (*Dă mina, prietenos, cu toţi cei de faţă.*) Tovarăşa Marcela, m-a căutat cineva? SECRETARA SECRETARULUI: Tovarăşul instructor central. Se interesa dacă a mai comunicat ceva Bucureştiul... Era undeva prin municipiu. SECRETARUL (*dezbrăcîndu-şi pelerina, pe care o pune în cuier*): Şi a comunicat? SECRETARA SECRETARULUI: Aici, nu. Poate, la cabinetul tovarăşului prim.

SECRETARUL: Probleme deosebite? SECRETARA SECRETARULUI: Un accident de circulaţie, în faţa grădiniţei numărul patru... SECRETARUL: Grav? SECRETARA SECRETARULUI (*după ce îi priveşte pe cei prezenţi*): Aveţi nota în mapă. Doi tovarăşi au plecat la faţa locului... Şi unul la spital... SECRETARUL (*îşi consultă încruntat ceasul*): După audienţă, merg şi eu, spune-i şoferului de pe 102 să nu plece. SECRETARA SECRETARULUI: Am înţeles. (*Dă să iasă.*) SECRETARUL (*îi face semn să mai rămînă, ia de pe birou lista cu cei înscrşi pentru audienţă, o cercetează*): Straşnic a mai plouat! Cel puţin două zile nu se mai poate ieşi în cîmp... Şi-o începuserăm bine! Tare aş vrea să ştiu cum vom mai începe şi pavoazarea, dacă ne mai vin nişte rafale... Numai cînd mă gîndesc cum ar arăta culoarea roşie lăbărtată pe-o lozincă udă, mă trec răcorile. Dar luaţi loc, de ce-aţi rămas în picioare?

(*Toţi se aşază, în afară de Secretară.*)

PERSONAJUL CU TRECURT (*timid*): Cred că norii or să se împrăştie... Îmi permit să vă spun că încheietura mea, ca barometru...

SECRETARUL (*Secretarei, arătîndu-i lista*): Tovarăşa Marcela, din cîte văd, s-au anunţat mai mulţi. (*Secretara Secretarului ridică din umeri. Secretarul, privindu-şi ceasul.*) Mda, e vina mea. Cum stăm cu zugrăvitul? (*Întredecide uşa spre cabinet, aruncă o privire înduntru, de unde răzbate fluierul Zugravului, apoi o închide la loc.*) Iese frumos!

SECRETARA SECRETARULUI (*înminîndu-i nişte hirtii*): Îmi semnaţi şi mie astea? Informările cu stadiul investiţiilor şi referatele de cadre... Le-am dactilografiat.

SECRETARUL: Mai tîrziu. (*Se opreşte în faţa Profesorului.*) Dumneavoastră?... Parcă vă cunosc...

PROFESORUL: Sint Diaconescu, profesor la liceul de informatică...

SECRETARUL: Da, da, sigur...

PROFESORUL: De fapt, doar baza catedrei o am acolo... Pentru a-mi completa norma, alerg la încă două licee... Să vedeţi cum fac trei kilometri, în cele zece minute ale pauzei... De asta vă şi cer sprijinul, tovarăşe secretar.

SECRETARUL: Şi ce propuneţi?

PROFESORUL: Am fost la inspectorat, în mai multe rânduri... Mi s-a spus ba că s-au blocat nişte catedre, ba că s-au redus, ba că una e rezervată oficial pentru cineva, ba că pur şi simplu mă

inșel, adică nu mai există nimic disponibil... Dar eu știu că există, vă rog, m-am interesat și pe alte căi.

SECRETARUL (zimbînd) : Alte căi ? (*Re-devenind serios.*) Discutăm imediat. Îl chemăm și pe inspectorul general. (*Secretarei.*) Notează, tovarășa Marcela : să vină în pas alergător, cu lista posturilor și cu încadrările pe municipii. Dă-i un telefon.

PROFESORUL Vă mulțumesc...

SECRETARUL (Profesorului) : Pină vine inspectorul, v-aș propune să faceți o scurtă plimbare prin preajmă... (*Arătînd cu un zimbet spre bătrîn.*) Dumnealui ne dă garanții reumatismale că nu mai e cazul să ne temem de ploaie... Bineînțeles, vă întoarceți.

PROFESORUL : Peste o jumătate de oră e bine ?

SECRETARUL (după ce-i privește citeva clipe pe ceilalți, parcă pentru a-i consulta) : Da, cred că da.

(*Profesorul iese.*)

PERSONAJUL CU TRECUT : Dacă e nevoie... aș putea și eu să ies puțin...

(*Ceilalți se privesc citeva clipe în tăcere.*)

SECRETARUL : Poate n-ar fi rău. Mai întîi am de gînd să-l iau la întrebări pe primar, cu niște necazuri care nu vă privesc direct... (*Personajul cu trecut se îndreaptă spre ușă. În drum dă să-și pună pe cap pălăria neagră, cu boruri foarte largi, apoi și-o scoate cu mișcări vinovate. Iese, cu capul descoperit. Ceilalți îl urmăresc lung. Citeva momente de tăcere. Încet, ușa se redeschide, în cadrul ei apare din nou Personajul cu trecut, pare că vrea să spună ceva, chibzuiește, renunță, iese.*) Ei, hai să-ncepem ! Ce facem, primarule ?

PRIMARUL : Cu ce anume, tovarășe secretar ? Nu știu să se fi întîmplat recent la Teaca vreun necaz...

SECRETARUL (arătînd cu capul spre ușă) : Ce era să-i spun ?

SECRETARA SECRETARULUI (Secretarului) : Pot să iau legătura cu tovarășul inspector dintr-un birou alăturat ? N-aș vrea să vă deranjez.

SECRETARUL : Sigur, tovarășa Marcela. Dacă nu-i la inspectorat, caută-l acasă. N-are a face că-i tîrziu. Să-i mai punem singele în mișcare. (*Secretara Secretarului iese. Secretarul face cîțiva pași prin încăpere, îngîndurat. Apoi la un scaun, îl apropiie de cei doi rămași în scenă, se așază în fața lor. Momente de tăcere. Privirile celorlalți îl urmă-*

resc.) V-am chemat că să ne sfătui-m. Pe dumneata, în calitate de reprezentant al puterii locale, iar pe mătă, ca participant la exproprierea fostului moșier din sat... (*Scurtă pauză.*) Am primit o cerere mai deosebită de audiență... Omul e aici, l-ați văzut, dar mă îndoiesc că bănuți cine poate fi...
OMUL DE-ATUNCI (Secretarului) : Cine-i, to'ar'șe secretar ? Cine-i ? (*Primarului.*) 'mnioastră știți ?

(*Primarul ridică din umeri.*)

SECRETARUL : O să vă spun mai întîi despre ce e vorba, apoi vom încerca o rezolvare. Mărturisesc, pină acum nu m-am mai confruntat cu probleme de acest gen, și nici în experiența altora n-am găsit ceva asemănător. (*Scurtă pauză.*) E drept, am discutat și cu ceilalți colegi din secretariat, am cerut chiar și părerea tovarășului prim, dar nu cred că se poate lua o hotărîre fără a se face și un sondaj de opinie mai larg... (*Scurtă pauză.*) Așa că... hai să judecăm situația. Din toate unghiurile. Pe urmă îl chem și pe el... De acord ?

(*Brusc, își face apariția Secretara Secretarului. E îngrijorată, agitată.*)

SECRETARA SECRETARULUI Vă rog să mă iertați, a dispărut...

SECRETARUL : Inspectorul ?

SECRETARA SECRETARULUI : Nu, pe el l-am anunțat. Într-un sfert de oră, e aici. A dispărut bătrînul acela...

SECRETARUL : Pericle Dumitrache ?

(*Secretara Secretarului dă afirmativ din cap. Omul de-atunci răsufleă adînc, vizibil ușurat.*)

SECRETARA SECRETARULUI : Cînd am ieșit, era pe-o bancă, în hol... Stătea nemîșcat, cu privirea în tavan... Acum, nu mai e !

SECRETARUL (zimbînd) : S-o fi dus, ca omul, pină undeva...

PRIMARUL (mohorit) : N-aveți grijă, vine el...

(*Omul de-atunci îl privește neîncrezător, șiret, pe Primar, zimbînd satisfăcut unui gînd.*)

OMUL DE-ATUNCI : S-o fi trezit, to'ar'șe secretar. Și-o fi dat seama că sârise peste cal... Și-o fi văzut că nu era vorba de-o gloabă costelivă, ci de-un coșcogea armăsarul !

SECRETARA SECRETARULUI (Omului de-atunci, cu reproș) : L-ați tot sucit și răsucit !

SECRETARUL (mutîndu-și nemulțumit privirea de la Omul de-atunci la Pri-

mar și invers) : Va să zică... Va să zică... (Secretarei Secretarului.) De ce nu m-ați așteptat și pe mine ?

(Secretara Secretarului îi privește semnificativ pe Primar și pe Omul de-atunci, pare că vrea să răspundă, renunță.)

OMUL DE-ATUNCI Tot trebuia să schimbăm niște vorbe, to'ar'șe secretar... Poate, mai ales eu. To'ar'șa n-are nici o vină !

(Prin fereastra deschisă se aude, la început îndepărtat, apoi tot mai puternic, vocea metalică din megafonul mașinii miliției.)

VOCEA DIN MEGAFON Pietoni ! Nu depășiți bordura trotuarului ! Traversați partea carosabilă numai prin locurile marcate ! În caz contrar, vă expuneți la accidente grave ! Atențiune, pietoni ! Nu depășiți bordura trotuarului !... Nu depășiți bordura trotuarului !

OMUL DE-ATUNCI (ca pentru sine) : Nu depășiți bordura, nu depășiți măsura...

SECRETARA SECRETARULUI : Iar trec mașina de la circulație ! (Secretarului.) Doriți să închid fereastra ? (Fără să mai aștepte răspunsul, se îndreaptă spre fereastră, se apleacă puțin peste pervaz, privește în stradă. Vocea din megafon încetează. Se aude uruit de mașini care trec prin fața clădirii.) Uite-l ! Parcă-i omul nostru, tovarășe secretar... Da, chiar el e ! (Se apleacă și mai mult peste pervaz.) Face semn unui taxi ! (Uluită.) Și chiar se urcă !

OMUL DE-ATUNCI (bucuros) : Să urce, să urce ! Pagubă foarte mare, to'ar'șe primar ! (Brusc, cu tristețe afișată.) Chiar foarte-foarte ! Vă dați seama ce pierdere ?

(Primarul îl trage, supărat, de mîneacă.)

SECRETARUL (dînd să se ridice) : Trebuie chemat înapoi !

SECRETARA SECRETARULUI Gata, a plecat ! (Zgomot de mașină care demarează.)

OMUL DE-ATUNCI Dar dacă se-ntoarce ?

SECRETARA SECRETARULUI : Numai să nu pice exact în ziua vizitei... Vai, ce dandana ar mai ieși !

OMUL DE-ATUNCI : Ne-o feri Al de sus... (Tresare.) Oare nu s-o fi dus după flori ? Ce și-o fi zis boierul ?

Dacă nu mă primește satul cu pline caldă și buchete, măcar să intru eu acolo cu niscai garoafe la subțioară... (Îi face Primarului cu ochiul.) Sau poate i-o fi dat bunul 'mnezeu în gînd să aducă niște țuică ! Păi nu ? Păi da ! În cînslea frăției dintre noi și el, pe care tocmai stă s-o fete o închipuire în pielea goală... Cred că mă iartă to'ar'șa. Pentru pielea goală...

SECRETARUL : Nu prea e de glumit. (Ingrijorat.) I-ați pus cumva inima la fiert ?

(Primarul ridică vag dintr-un umăr.)

OMUL DE-ATUNCI Nuuu, to'ar'șe secretar, doar știți că noi n-avem calitatea... Pentru așa ceva trebă oameni cu funcție, he-he-heee... O funcție mai mare decît a primarului Tecii ! (Scurtă pauză.) Pentru fiert, primarul Tecii are-un ibricel, uite-atîta... N-ajunge !

PRIMARUL (abia reținut) : Bre, nea..., ai cam putea să încetezi.

OMUL DE-ATUNCI (Primarului) : Adică ce, vreți să ziceți că i-am pus inima la fiert ? He-he-heee, dacă ar fi după mine, mai mult mi-ar place la grătar... S-o aud cum sfîrșie ! E și asta o plăcere, nu ? (Secretarului.) Mai rîdem și noi, to'ar'șe secretar. Omul muncii nu poate rămîne încrunțat chiar douăș'-patru de ore din douăș'-patru...

(Secretara Secretarului îi privește pe cei doi cu dojană.)

SECRETARUL (fără să observe schimbul de priviri) : Dacă nici nu l-ați fiert și nici nu l-ați pus pe grătar, o să se-ntoarcă. Dar, pînă una-alta, hal să vedem ce-i de făcut. Cînd ne-o pune moșul întrebarea, să-i putem răspunde într-un fel, nu-i așa ? Tovarășă Marcela, fă-ne rost de niște cafele adevărate. Presimt că vom cam zăbovi... Hai, dă-te de trei ori peste cap și încercă minunea.

SECRETARA SECRETARULUI (fără optimism) : Dacă ziceți dumneavoastră, o să-ncerc, tovarășu' Costache, dar mai întîi să văd unde. (Iese.)

SECRETARUL (așezîndu-se la măsuta Secretarei) : Vă propun să rămînem aici. Dincolo vopsim, vă dați seama... Hai, veniți mai încoace.

(Cei doi își trag scaunele mai aproape. Din acest moment începe să se lase cortina, foarte încet.)

CORTINA